

GUSTAVE MOYNIER

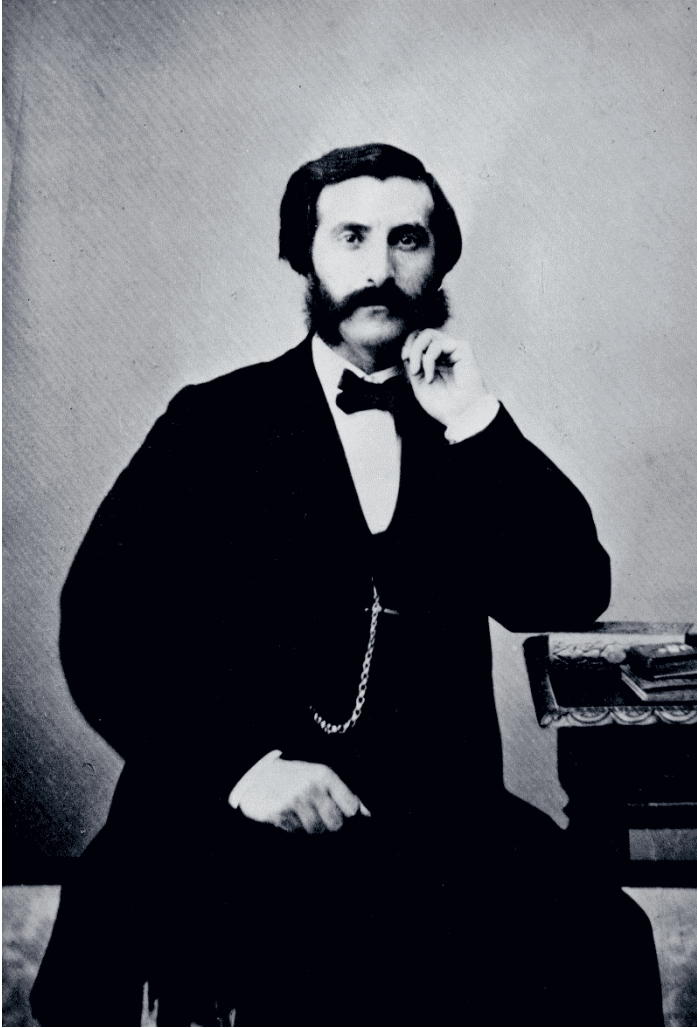
François Bugnion

Crveni krst Kragujevac
Red Cross of Kragujevac

Gustave Moynier

1826–1910.

Gustav Mojnje u vreme osnivanja Crvenog krsta

François Bugnion

Gustave Moynier

1826–1910.

Izdanje na srpskom jeziku

Izdavač: Crveni krst Kragujevac

Za izdavača: Nevenka Bogdanović

Humanitarnost Ženeva,

Centar za istraživačku istoriju

Štamparija: Mr. Fruit, Ohrid

Tiraž 500

Kragujevac, Srbija, 2017.

Cover by Roger Pfund's workshop

Original French edition:

Éditions Slatkine, Genève, 2010

Association Henry Dunant + Gustave Moynier, 1910-2010.

Prevod na srpski jezik:

Sašo Točkov

Lektor: Jelena Medenica

© GenèveHumanitaire & Société Henry Dunant

Route du Grand-Lancy 92 1212 Grand-Lancy Suisse

president@shd.ch www.humanitarian-geneva.org

ISBN 978-86-907985-3-7

Sadržaj

Gustav Mojnie, 1826-1910	8
Privilegovano detinjstvo	9
Školske godine, Ženevski koledž i fakultet	12
Prvi kolebljivi koraci u profesionalnom životu	16
Ženevsko udruženje javnog interesa i filantropija	21
Posledice bitke	26
Osnivanje Crvenog krsta	29
Od osnivanja Crvenog krsta do prve Ženevske konvencije	42
Predsednik Međunarodnog komiteta Crvenog krsta	49
Revizija Ženevske konvencije	67
Suđenje u Alabami i osnivanje Instituta za međunarodno pravo	70
Generalni konzul Slobodne republike Kongo	76
Porodičan i patrijarhalan čovek	82
Zaključak	86
Hronologija	89
Bibliografija	103
Zasluge za ilustraciju	113

Gustav Mojnje

1826–1910.

Na fotografiji, koju je napravio poznati fotograf Frederik Buason, sa ceremonije zatvaranja Diplomatske konferencije 1906. godine, na kojoj je izvršena revizija Ženevske konvencije iz 1864. godine, Gustav Mojnje prikazan je kao gospodin snežnobele kose i prodornih očiju sa medaljama na grudima. Četiri godine kasnije, posle njegove smrti, Međunarodni komitet Crvenog krsta, čiji je Mojnje bio predsednik, od 1864. godine pa sve do svoje smrti, primio je poruke simpatije i saučešća svih zemalja Evrope, Azije i Amerike.

Samo nekoliko godina posle smrti, Mojnje biva zaboravljen. Na predavanju, koje je 12. marta 1917. godine Bernar Buvierži održao na Ženevskom univerzitetu, podstiče svoje sugrađane „da ga uvrste među one koji najviše poštuju zemlju”. Njegovo obraćanje je bilo bezuspešno. Iako je svaki građanin Ženeve i većina ljudi u svetu, manje-više, znala ko su Kalvin, Ruso i Anri Dinan, skoro niko nije čuo za Gustava Mojnjea. Šta reći za nekog ko je doživeo

slavu, popularnost, uspeh i brzi pad u zaborav? Ko je, u stvari, bio Gustav Mojnje?

Privilegovano detinjstvo

Gustav Mojnje je rođen 21. septembra 1826. godine u Ženevi, u ulici Bas de alman-d'su broj 37 (danas ulica Konfederacije)¹, u srcu donjeg dela grada i trgovačkog kvarta. Za razliku od gornjeg grada, koji je bio bedem aristokratije i aristokratskih porodica, oblast Sen-Žerve, na drugoj obali Rone, bila je naseljena zanatlijama i radnicima koji su se bavili ručnom izradom: sajđžije, zlatari i drugi.

Njegov otac, Žak-Andre Mojnje (1801-1885), potiče iz stare porodice poreklom iz francuskog provincijskog plemstva iz Langdoka. Suočen sa religioznom progonom u sedamnaestom veku, potražio je utočište u Ženevi. Bio je upravnik komercijalnog preduzeća za izradu satova koje je osnovao njegov otac, kompanije *Mojnie i sin (Moynier et fils)*. Radio je u preduzeću koje održava veze sa celom Evropom i neguje tradiciju preciznog rada i kvalitetnih proizvoda.

¹Rue Basse des Allemands-dessus, aujourd'hui rue de la Confédération

Žak-Andre Mojnje nesumnjivo je imao koristi od novouspostavljenog poretka, koji je sledio nakon mračnih godina Revolucije i Imperije. Uporedo sa svojim trgovačkim aktivnostima, započeo je i političku karijeru koja ga je najpre dovela do Saveta poslanika, 1835. godine, a zatim do Velikog saveta, čiji je bio član od 1842. do 1846. godine, kao predstavnik Treće partije, koja bi danas bila liberalna.

I partija je bila protiv otpora da se promeni oligarhija, koja dominira na političkoj sceni u Ženevi još od obnove Republike 31. decembra 1813. godine, kao i protiv Radikalne partije koja se zalaže za revolucionarne transformacije. Žak-Andre Mojnje je, 13. decembra 1843. godine, izabran za člana u Državnom savetu (kantonska vlada), a 9. oktobra 1846. godine, nakon radikalne revolucije, podnosi ostavku na tu funkciju.

1. Gustav Mojnie, sa osam godina
Skica po motivu Žan-Leonar Lugardona

Žak-Andre Mojnje se 17. novembra 1824. godine oženio Laurom Deon, kćerkom Isaka Deona, vlasnika imanja *Koantrani*, poseda u francuskoj oblasti Ain, u blizini Ženeve. Bračni par je imao samo jedno dete, Gustava Mojnjea. U

svojim brojnim radovima, Gustav Mojnje nikad nije spomenuo svoje detinjstvo i zato nema podataka o ranim godinama njegovog života. Bez sumnje, imao je privilegovano detinjstvo, odgajan je u domu u kome se negovala tradicija i osećanje pravednosti i poštenja, sa roditeljima koji su bili jako vezani za svoj grad i protestantsku veru, i koji su svoju ljubav i nadu usmeravali jedino prema svom detetu.

Školske godine, Ženevski koledž i fakultet

Mladi Gustav je učio u uglednoj privatnoj školi *Privat*² pre nego što je primljen na Ženevski koledž, poznatu instituciju koja se ponosno pridržava tradicije svog osnivača, reformatora Žana Kalvina. Nakon teškog početka, jer je ponavljao jednu godinu, njegovi dalji rezultati su bili dobri. U isto vreme,

²Nicole Privat

prijatelj njegovih roditelja, pastor Bartelemi Buvie, uči ga religiji.

Tokom ovih godina, Žak-Andre Mojnje samoinicijativno uključuje sina u svoje aktivnosti i mladi Gustav putuje u Pariz na četiri dešavanja.

Kada je 1842. godine napustio Ženevski koledž, Gustav Mojnje je imao samo šesnaest godina. Pre nego što se upisao na fakultet, posećivao je nastavu na Ženevskoj akademiji, gde je proveo četiri godine. Sa dvadeset godina diplomira umetnost.

Mladi diplomac nije imao jasno određene planove za budućnost i zato je poslušao savet svog oca da se upiše na Pravni fakultet, bez predstave o tome šta će učiti, već sa ubeđenjem da će mu pravne studije obezbediti put do korisne profesije i, za njegovog oca, političku karijeru u gradskoj službi.

Gustav Mojnje je leto proveo u Hajdelbergu da bi usavršio nemački jezik, jer su mu predavanja počinjala tek od jeseni. Dok je bio tamo, jedan događaj je drastično promenio političku situaciju u Ženevi i život njegovih roditelja.

Radikalna revolucija, podignuta u gradu Sent-Gervais 6. oktobra 1846. godine, tri dana kasnije

završava sa pobedom. Svi članovi Državnog saveta 9. oktobra podneli su ostavke. U strahu za svoj i život svojih najbližih, Žak-Andre Mojnie sa suprugom beži u Ansi, još uvek deo kraljevstva Piemont-Sardinija. Odatle su gospodin i gospođa Mojnie otputovali za Pariz kod brojnih rođaka i prijatelja koje su tamo imali.

Kasnije, svojim roditeljima u glavnom gradu Francuske, pridružuje se i Gustav Mojnie. Bez mnogo ubeđivanja, on upisuje Pravni fakultet. Morao je da se odrekne ideje da studira pravo u Ženevi. Profesori prava na Akademiji koji su bili poreklom iz plemićkih porodica, zbog nesuglasica sa novom vladom, ponudili su svoju ostavku. Nakon više od godinu dana, zamenili su ih profesori koji su „pravilno razmišljali”.

Revolucija iz 1848. godine srušila je Julsku monarhiju. Gospodin i gospođa Mojnie nisu dugo ostali u Parizu. 4. avgusta 1849. godine, Žak-Andre Mojnie kupuje imanje poznatije kao *La Pezibl*³ u Ferneu (današnji Ferne-Volter, u oblasti Ain), na ulazu u Ženevu, gde sa suprugom osniva dom, a za vreme praznika pridružuje im se Gustav.

³La Paisible

Iako je Gustav Mojnje počeo da studira pravo po volji i savetu svog oca, a nije voleo Sorbonu u kojoj je bio među hiljadu studenata koje nije poznavao, nije prošlo mnogo vremena kada je pokazao pravu strast za nove studije.

Ovaj entuzijizam nije ga sprečio da iskoristi prednosti Grada svetlosti. Voleo je da ide u pozorište, naročito u Francusko pozorište, gde je Rašel uživala u ovacijama koje je dobijao za uloge u Rasinovim dramama *Andromaha*, *Fedra* i *Atalija*. Išao je i na večernje susrete i balove organizovane od strane kolonije stanovnika Ženeve, koji žive u Parizu. Verovatno je na jednom od ovih balova sreo i Žan-Fransoaz Pakar, poznatu kao Fani, kćerku uspešnog bankara, Bartelemija Pakara. Dvoje mladih ljudi se verilo pre nego što je Gustav napustio francuski glavni grad.

2. Gustav Mojnik sa 25 godina
Skica po motive Žan-Leonar Lugadon

Gustav Mojnie nije zapostavio svoje studije. U proleće 1850. godine podneo je dve univerzitetske teze, jednu na latinskom na temu - Rimsko pravo , a drugu na francuskom jeziku , na temu - Građansko pravo. Položio je usmeni ispit 1. marta i dobio najveću ocenu, četiri bele loptice. Istog dana je uzeo belu kočiju sa pet konja i nakon trideset pet sati stigao kod roditelja u Ferne.

Prvi kolebljivi koraci u profesionalnom životu

Kako se približavao kraj studija, mladi Gustav je imao dilemu između Ženeve i Pariza čije mu je kulturno bogatstvo otvorilo nove horizonte i u kome je živela njegova verenica. Na kraju, pobeđuju prisustvo njegovih roditelja i naklonost prema rodnom gradu.

Nakon povratka u Ženevu, Gustav Mojnie odmah počinje pripreme za advokatski stručni ispit. Na usmenom ispitu 2. i 3. jula 1850. godine predstavlja tezu *Ograničenja rimskog prava*. Nedelju dana kasnije, dao je zakletvu i počeo da radi u advokatskoj firmi *Gude i Odeut*.

Osiguravši mesto u svojoj profesiji, mladi advokat je počeo da razmišlja o braku. Gustav Mojnie i Fani Pakar venčali su se 14. juna 1851. godine u protestantskoj crkvi u Ferneu, nedaleko od *La Pezibla*, doma Mojnieovih roditelja. Mladi par je osnovao dom u ulici Koratri broj 10⁴ i uživao je provodeći nedelje u Ferneu ili u lepoj vili sa pogledom na jezero,⁵ koju je Bartelemi Pakar izgradio kod Sešerona.

Većina mladih ljudi koji završavaju studije ne mogu da dočekaju početak svojih profesionalnih aktivnosti, na šta gledaju kao na mogućnost i sredstvo za novootkrivenu slobodu, što nije bio slučaj i sa Gustavom Mojnieom. I pored svojih porodičnih obaveza, 16. septembra 1851. godine napušta *Gude i Odeut*, ne završivši advokaturu. Očigledno, moralna čistota pravnog rasuđivanja privlačila ga je više nego pravna praksa.

⁴Rue de la Corraterie

⁵Denes, Vila Mojnie

3. Žan-Fransoaz Pakar, poznatija kao Fani (1828-1912)

Tri godine je pokušavao sa različitim zanimanjima, kao pravni savetnik jednog poslovnog agenta, svog poznanika, kao zastupnik osiguravajuće kompanije za požar *Pariska unija*, odgovoran za oblast Pei de Geks, a zatim kao računovođa u železničkoj kompaniji koja gradi prugu između Liona i Ženeve, ali ne ostaje dugo na ovim radnim mestima. Svakoga bi podišli žmarci pri pomisli da je konkurisao čak i za mesto pomoćnika u katastru. Na sreću, nije primljen. U jesen 1854. godine daje otkaz na dva radna mesta, u železničkoj kompaniji *Lion-Ženeva* i na mestu zastupnika *Pariske unije*. Nakon ovog datuma, nema informacija o plaćenom profesionalnom zaposlenju.

Porodično bogatstvo, naročito bogatstvo njegove supruge, uistinu ga oslobađa brige o izdržavanju porodice. Njegovo lično stanje, znanje koje je stekao, pravnička obuka, njegovi interesi, grčka tradicija koja je bila aktuelna u Ženevi sredinom devetnaestog veka i primer svoga oca, sve su to bile predispozicije za politički život u službi Grada. Radikalna revolucija u 1846. godini proterala je izvan političkog života aristokrate i srednju klasu koja se bavila trgovinom, a kojoj je pripadao i Gustav Mojnje. Ipak, on nikada nije dobio politički mandat

da služi u svom rodnom gradu i nije učestvovao u izgradnji nove Konfederacije posle rata u Zorderbundu (novembar 1847. godine), koji je samo posmatrao izdaleka, jer je u to vreme studirao na Sorboni.

Oslobođen obaveza da zarađuje za život i isključen iz političkog života zbog svog socijalnog statusa, Mojnje pronalazi sebe u drugoj profesiji koja postaje njegov lajtmotiv i vodi ga kroz život - filantropija.

„Moj motiv i prioritet bio je da budem koristan svojim sugrađanima i državi, i zbog toga sam zahvalan Bogu jer ne moram da zarađujem za život sa znojem na čelu. Dvoumio sam se samo u izboru najadekvatnijeg načina kako da postignem svoj cilj(...). Svoju pažnju usmeriću prema udruženjima za pomoć“, napisao je svom prijatelju Ogustu Buvieu, 7. januara 1853. godine.

4. 'La Pezibl' krajem XIX veka

5. Vila Mojnić krajem XIX veka

Po savetu pastora Fransoa Bordiea, 29. decembra 1850. godine, Mojnie postaje član Društva za pomoć koje daje podršku đacima. Odmah postaje i njegov sekretar, a ubrzo i predsednik.

Kao sekretar Društva za pomoć, Mojnie počinje da istražuje humanitarne organizacije koje rade u Ženevi. Tako dolazi u kontakt sa Ženevskim udruženjem javnog interesa i 15. februara 1855. godine, postaje njegov član. Nakon kraćeg vremena, sudbina ovog udruženja je u njegovim rukama.

Ženevsko udruženje javnog interesa i filantropija

Ženevsko udruženje javnog interesa je kćerka liberalizma osamnaestog veka i kalvinizma, koje, pored svoje teološke naklonosti, još od samog početka šalje i socijalnu poruku. To je bila reakcija velikog siromaštva koje je nastalo kao posledica Napoleonovih ratova i početka industrijalizacije. Konstitutivni sastanak, koji je održan 10. januara 1828. godine, skupio je sve na jednom mestu, članove Državnog saveta, profesore Akademije, sveštena lica i druge ugledne građane.

Udruženje je postavilo cilj da pomogne institucijama koje se trude da ublaže, umanje i spreče siromaštvo. Ono nije stremilo postizanju cilja humanitarnim radom, već se više usmerilo ka pružanju podrške u proučavanju socijalnih problema da bi se pronašlo rešenje za njih. Prateći tradiciju nasledenu iz epohe prosvetiteljstva, Udruženje je održavalo takmičenja. Najbolja istraživanja bila su nagrađivana, a u nekim slučajevima, objavljivana. Ukratko, to je bilo udruženje građana koji su pripadali visokoj klasi i svoju pažnju su usmerili ka radničkoj klasi.

Pored toga, velikodušne namere njegovih osnivača nisu bile dovoljne da zamene nedostatak programa. Ubrzo je Udruženje zapalo u apatiju, do te mere da su njegovi članovi razmišljali da se udruže sa drugim udruženjima, kako bi izbegli potpuno nestajanje.

Mojnie donosi odluku da svoju energiju usmeri ka Udruženju i ubrzo postaje njegov najaktivniji član. Počinje sa reorganizacijom biblioteke Udruženja koju pretvara u korisno sredstvo za proučavanje socijalnih problema.

U septembru 1856. godine, on učestvuje na Međunarodnom kongresu blagostanja u Briselu, gde je sa još dvojicom predstavljao Udruženje javnog interesa. Kongres je proširio njegove horizonte. Otkrio je mogućnosti razmene iskustava izvan državnih granica. Od tada je međunarodna saradnja postala glavna karakteristika njegovog rada.

Stoga je bilo prirodno i očekivano da on predstavlja Udruženje na sledećem kongresu, održanom u septembru 1857. godine, u Frankfurtu. U svojoj trideset i prvoj godini, 10. decembra 1857. biva izabran za predsednika. Na toj funkciji ostaje deset godina. Mojnie je zapravo celu deceniju imao uticaja na rad Udruženja. Ne treba spominjati da je to bio najplodniji period u istoriji Udruženja.

Prvo izdanje *Biltena* Ženevskog udruženja javnog interesa izlazi 1858. godine. Kvartalni izveštaj je bio jedan od Mojnieovih ciljeva i on je dugo godina bio odgovoran za njegovo izdavanje. Osim prekida u periodu od 1966. do 1978. godine, *Bilten* se objavljuje do današnjeg dana.

Mojnie je izbegavao da bude iznad sudbine Udruženja. Uradio je mnoga istraživanja što se vidi i sa liste njegovih publikacija:

- *Humanitarna akcija u Ženevi (1857),*
- *Institucije za podršku radnika u železničkoj kompaniji Orleans (1857),*
- *Učešće zaposlenih u profitu koji realizuje orleanska železnica (jun, 1858),*
- *Statistika ženevskih udruženja (pregled socijalnih ili humanitarnih udruženja, februar 1860),*
- *Izveštaj o pruženoj pomoći napuštenoj deci i siročadi u ženevskom kantonu (1860),*
- *Najbolji sistem za zaštitu od požara (izveštaj porote, 1861),*
- *Katalog biblioteke Ženevskog udruženja javnog interesa (1862),*
- *Zloupotreba opojnih pića u ženevskom kantonu (januar, 1863).*

Ovim različitim istraživanjima, on se upušta u novu nauku, sociologiju, koja postaje jedan od njegovih glavnih interesa. U Švajcarskoj je bio jedan od pionira nauke koja dopunjuje sociologiju i socijalne nauke, statistike. Učestvuje u formiranju Švajcarskog statističkog društva osnovanog 1. oktobra 1863. godine, u Ženevi. Mojnje je bio njegov prvi predsednik.

Mojnie odbija poziv Federalnog saveta da predstavlja Švajcarsku na Međunarodnom kongresu statistike, koji se održao u septembru 1863. godine u Berlinu, iz porodičnih razloga. Predstavlja svoju državu na Međunarodnom kongresu statistike u Firenci (1867) i u Hagu (1869).

Pored istraživanja socijalnih problema u Ženevi i Švajcarskoj, Mojnje je i dalje bio zainteresovan za međunarodnu saradnju na polju humanitarnog rada i predstavljao je Ženevsko udruženje javnog interesa na Međunarodnom kongresu blagostanja održanom od 9. do 14. juna 1862. godine u Londonu. Na Kongresu je izabran za zamenika predsednika i izveštača po pitanju osnivanja Međunarodnog udruženja za blagostanje. U ime Ženevskog udruženja predlaže da se jedna od narednih sednica održi u Ženevi.

Da li otkrivanje novih vizija u vezi sa osnivanjem Crvenog krsta odvlače njegovu pažnju sa lokalnih socijalnih problema? Ni najmanje, kako pokazuju i publikacije koje datiraju iz perioda posle osnivanja:

- *Institucije radničke klase u Švajcarskoj (publikacija o istraživanju koje sprovodi Federalni savet, februar, 1867),*
- *Suprotstavljanje pridržavanju nedeljnog odmora (izveštaj porote, 1870),*
- *O učešću radnika u profitu koji ostvaruje menadžment (1870),*
- *Ženevski filantropski imenik (1875),*
- *Ženevske institucije koje nude besplatno lečenje bolesnih (1878),*
- *Pedesetgodišnjica Ženevskog udruženja javnog interesa (1878),*
- *Ženevska udruženja (1880),*
- *Udruženja kafana koje služe bezalkoholna pića u Ženevi (1881),*
- *Pitanje imigracije u Švajcarskoj (1882),*
- *O kremiranju (1883),*
- *Istorijat ženevskih zatvora u devetnaestom veku (fragment, 1886),*
- *Beleška slobodne agencije u Ženevi o zaštiti švajcarskih nastavnica, guvernanti i služavki u inostranstvu (1896), itd.*

Ipak, krvava bitka na drugoj strani Alpa uskoro ga je odvela u drugom pravcu.

Posledice bitke

Francusko-sardinske armije 24. juna 1859. godine, angažovale su austrijske snage u blizini gradića Solferino. To je bila odlučujuća bitka za jedinstvo i nezavisnost Italije, ali i najstrašnije krvoproliće o kome svedoči Evropa posle Vaterloa. Nakon deset sati borbe bilo je više od 6.000 mrtvih i oko 40.000 ranjenih.

Francuske ratne medicinske službe bile su potpuno iscrpljene. Zapravo, oni su praktično bili odsutni sa bojnog polja. Medicinska služba je bila predodređena službi za snabdevanje, i zato su oficiri ove službe oduzeli vozila, koja su pripadala medicinskoj službi i njima prevozili ratnu opremu, zbog čega su većina lekara i medicinskih sestara bila ostavljena po strani. Francuska armija je imala samo jedan medicinski kapacitet u blizini bojnog polja, jednostavnu poljsku bolnicu obezbeđenu sa tri lekara

i šest pomoćnika. Ona je bila postavljena u gradiću Kastiljone dele Striviere⁶ na devet kilometara od Solferina.

Pomoću svojih prijatelja ili seljaka, oni koji nisu imali ozbiljne povrede uspeali su da stignu u Kastiljone u nadi da će tamo naći medicinsku pomoć, hranu, vodu i sklonište. Uskoro je u gradu sa 5.000 stanovnika bilo 9.000 ranjenih. Više od 500 ranjenih bilo je zbrinuto u glavnoj crkvi, Kjeza Mađore.⁷

U noći 24. juna, poslovni čovek iz Ženeve, Anri Dinan (1828-1910), stigao je u Kastiljone. On nije bio lekar i došao je da završi neodložan posao, ali njegova je priroda bila takva da nije mogao da zatvori srce pred nesrećom koju je video. Tri dana i tri noći brinuo je o ranjenima i pritom je koristio sopstvena sredstva da bi pružio utehu u tom okeanu stradanja.

Dinan se 11. jula 1859. godine vraća u Ženevu, istog dana kada se završava i italijanski ratni pohod. Odmah su počele da ga muče brige zbog njegovih poslovnih interesa u Alžiru.

⁶Castiglione delle Striviere

⁷Chiesa Maggiore

Ipak, nije mogao da zaboravi ranjenike u Solferinu. Povlači se u Ženevu 1861. godine da bi proučio italijanski ratni pohod i piše malu knjigu koja predstavlja preokret - *Sećanje na Solferino*.

Knjiga sadrži dva dela. Prvi deo opisuje samu bitku, briljantni epski prikaz u stilu savremene ratne historiografije. U drugom delu ton se iznenada menja i otkriva se skrivena strana rata u opisu dešavanja u crkvi Kjeza Mađore, u kojoj su ranjeni i oni koji su umirali, ležali pripijeni jedni pored drugih; odvratni miris, plač, stradanje, očaj i smrt. Dinan je knjigu završio dvema preporukama, koje su istovremeno bile i dva predloga:

- u različitim državama da se formiraju humanitarne organizacije koje će ranjenicima pružati negu; sredstva bi se obezbeđivala iz privatnih dobrotvornih organizacija;
- da se usvoji dogovor koji će štititi volontere u humanitarnim organizacijama i medicinsko osoblje na bojnopolju.

Prvi je predlog doveo do osnivanja Crvenog krsta i Društva Crvenog polumeseca, koji danas postoje u 189 zemalja, a drugi predlog bio je osnov za današnje međunarodno humanitarno pravo.

Knjiga *Sećanje na Solferino* je bila objavljena u novembru 1862. godine u Ženevi, vlastitim sredstvima autora; tiraž je bio 1.600 primeraka, a na korici je bilo napisano: „*Nije za prodaju*”. To je bio jedan oblik „otvorenog pisma svetskim liderima”, manifest koji Dinan šalje porodicama na vlasti, državicima, ratnim komandantima, lekarima, učenim ljudima i poznatim filantropima.

Delo ubrzo doživljava uspeh. U narednim mesecima izdata i prodana su još dva dopunska izdanja; knjiga je bila prevedena na holandski, engleski, italijanski, ruski, španski, švedski i tri posebna izdanja na nemački jezik. Osim broja čitalaca, značajnije su bile poruke čitalačke publike. Stizale su na stotine poruka saučešća od mnogih uticajnih dopisnika.

Osnivanje Crvenog krsta

Među vodećim figurama kojima je Dinan poslao primerak svoje knjige, bio je i predsednik Ženevskog udruženja javnog interesa. Oni su se sreli u vreme školovanja i obojica su bili članovi Ženevskog geografskog društva.

Gustav Mojnیه nije bio tip čoveka kojeg vode emocije, ali priznaje da je „duboko ganut” Dinanovim slikovitim prikazom. Nakon čitanja knjige, Mojnیه uspostavlja kontakt sa autorom. Iako je Dinan naveo dve ideje koje je trebalo da vode do neverovatnih dostignuća, on nije imao strategiju za njihovu realizaciju. U izveštaju nakon razgovora sa Dinanom, Mojnیه je napisao:

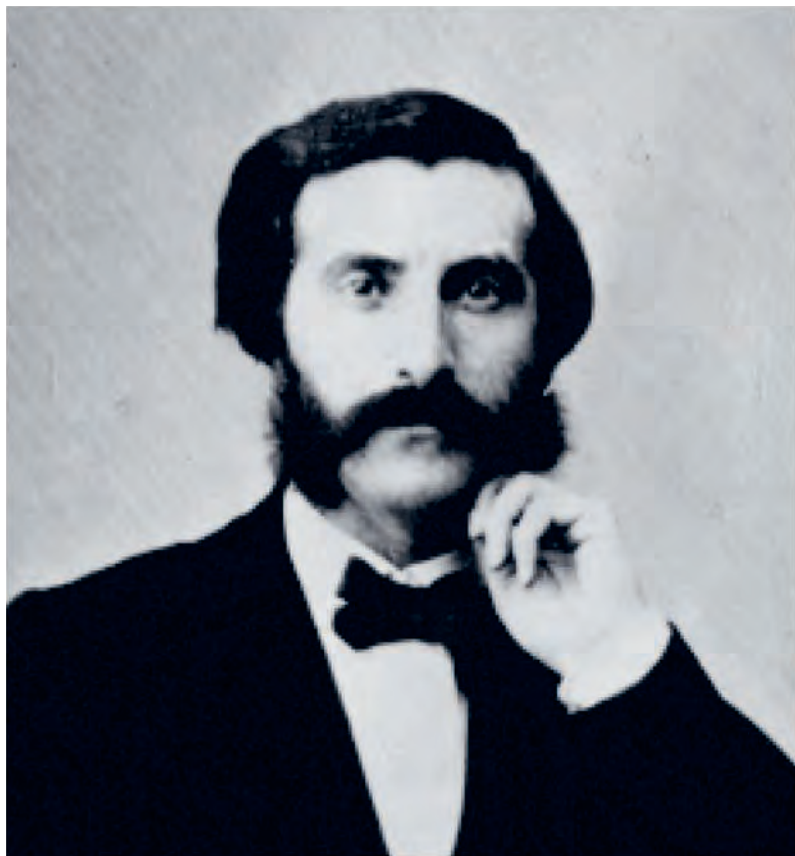
„Mislio sam da je već razmislio kako će da ostvari svoj san i da će mi možda dati neke korisne savete za osnivanje organizacije, za koju je, sve do tada, on bio jedini koji je pomislio na to. U odnosu na ovo poslednje, moram priznati da sam pogrešio, jer sam ga zatekao nespremnog, a prethodno me je uverio da ima plan za realizaciju svojih inovacija”.

Za razliku od Dinana koji nije imao strategiju, Mojnیه je iskoristio svoju poziciju predsednika Ženevskog udruženja javnog interesa i svoje iskustvo sa međunarodnih kongresa u Briselu, Frankfurtu i Londonu na kojima je prisustvovao. Zato je Dinanove preporuke predstavio članovima Društva.

Predlozi su bili razmatrani na sastanku Generalne komisije Udruženja, održanom 15. decembra 1862. godine. Udruženje odbija da se priključi. „Naše udruženje ne treba da se bavi ovim stvarima”, stajalo je na kraju zapisnika.

Jednostavno je razumeti zašto članovi komisije nisu prihvatili izazov koji se pred njima pojavio.

„Kako se može pretpostaviti da, jedno skromno udruženje, posvećeno razmišljanju o lokalnim interesima, a nalazi se u maloj zemlji, nema raspoloživa sredstva za akciju, osim svoje ograničene mogućnost, može maštati da se upusti u avanturu ogromnih razmera kao što je tema o kojoj je konsultovano?“, napisao je Mojnje mnogo godina kasnije.

6. Gustav Mojnje u vreme osnivanja Crvenog krsta

Ipak, Mojnije nije bio tip čoveka koji priznaje poraz. Na susretu Generalnog komiteta, 28. januara 1863. godine, on ponovo predstavlja Dinanove zaključke. Ovog puta poučen porazom od 15. decembra, konkretnije definiše svoj cilj. Međunarodni kongres blagostanja trebalo je da se održi u Berlinu septembra 1863. godine i zato Mojnije predlaže Udruženju da pripremi nacrt dokumenta u kome će razviti Dinanove ideje i da se predstavi kongresu, sa čim je Komisija bila saglasna. Podstaknut ovom podrškom, Mojnije saziva Generalnu skupštinu Udruženja koja se održava 9. februara. Skupština je bila rezervisana prema Dinanovim predlozima. Iako je svaki član prepoznao blagorodnost namere, oni su posebno isticali prepreke koje će se pojaviti pri njenoj realizaciji. Ipak, na Mojniov predlog, Udruženje je bilo saglasno da dokument dostavi Berlinskom kongresu i odredi komisiju za pripremu dokumenta, sastavljenu od pet članova: Dinan, Mojnije, dr Apia, dr Monoari i general Dufur, koji ima veliki uticaj na projekat i daje značajni doprinos.

Komiteta, koji nekoliko godina kasnije dobija ime Međunarodni komitet Crvenog krsta, održava svoj prvi sastanak 17. februara 1863. godine. Komitet

odmah donosi odluku da se konstituiše kao „*stalni međunarodni komitet za pomoć ranjenicima*” i jasno je stavljeno do znanja da će ovaj Komitet nastaviti da postoji i po isteku mandata datog od strane Ženevskog udruženja javnog interesa. Ova odluka došla je kao iznenađenje jer je potpuno ignorisala odluke Udruženja.

7. Međunarodni komitet za pomoć ranjenim vojnicima, ili „Petočlani komitet” , 1863. godina

Ovaj se postupak može objasniti jasno definisanim ciljevima koje je Komitet postavio još od samog početka: osnivanje humanitarnih organizacija u zemljama, regrutovanje volontera, održavanje kontakata sa vojnim vlastima, usvajanje univerzalnog prepoznatljivog amblema, istog za svaku zemlju, kao znak humanitarnih organizacija. Dinan se podsetio želje, izražene u knjizi *Sećanje na Solferino*, da usvoji konvenciju koja će zaštititi ranjenike i one koji im pružaju pomoć. General Dufur je bio izabran za predsednika, Mojnje za zamenika predsednika i Dinan za sekretara Komiteta. Zahtevano je od Dinana da izradi nacrt dokumenta koji će predstaviti na Berlinskom kongresu. Drugi sastanak je održan 17. marta i u najvećoj meri je bio posvećen diskusiji o sve većoj podršci koju je Dinan dobijao. Definisan je i profil budućih humanitarnih organizacija.

Treći sastanak se nije održao sve do 25. avgusta i započeo je iznenađenjima. Mojnje je saopštio prisutnima da se Međunarodni kongres blagostanja, koji je trebalo da se održi u septembru u Berlinu, neće održati. Sa Dinanovom podrškom, Mojnje predlaže da Komitet sazove svoj kongres u Ženevi. Komitet je razmotrio svaki član nacrta dogovora koji je Dinan izradio, i preporučio Dinanu i

Mojnieu da naprave konačne izmene i pošalju pozivnice.

Sve je to brzo urađeno. Komitet je 1. septembra poslao pozivnice za Konferenciju koja je trebalo da se održi 26. oktobra u Ženevi. Zajedno sa pozivnicom poslat je i nacrt dogovora kojim je bio utvrđen osnovni princip budućih humanitarnih organizacija. Problem koji je Dinanu ležao na srcu i odnosio se na neutralni status volonterskog osoblja za negu i na članove vojnih medicinskih službi, nije bio spomenut.

Period od slanja pozivnica do početka konferencije, Dinan koristi da ide u Berlin i učestvuje na Međunarodnom kongresu statistike, kome Mojnie ne prisustvuje jer je njegova supruga trebalo da se porodi sa trećim detetom.

Treba oprostiti onima koji misle da ne postoji veza između statistike i planova Dinana i Mojniera. To nije bilo tako. Sredinom devetnaestog veka, lekari nisu imali klinička sredstva za istraživanja kakva imaju danas njihovi sledbenici. Pasterova otkrića su bila u kasnijem periodu i zbog toga nije moglo da se objasni poreklo infekcije. Statistika je bila jedino sredstvo pomoću koga su u to vreme lekari mogli da

pronađu svoj put u mraku i poboljšaju svoje umeće i sposobnost lečenja pacijenata.

Četvrti deo Međunarodnog kongresa statistike skupio je na jednom mestu vojne lekare, od kojih je deo dobio Dinanovu knjigu i Komitetov raspis (cirkularno pismo) . Jedan od njih, dr Bejsting, glavni vojni oficir holandske armije, čak je i preveo knjigu *Sećanja na Solferino* na holandski jezik.

Na Kongresu, sa podrškom dr Bejstinga, Dinan je predstavio predloge Komiteta. I pored toga što je većina prisutnih bila ganuta knjigom *Sećanja na Solferino* i sagledala raspis Komiteta, jedan deo je posebno privukao njihovu pažnju - pitanje dodeljivanja neutralnog statusa medicinskim službama. Ovi lekari su bili svesniji od Ženevskog komiteta koliko je lekara i medicinskih sestara ubijeno na bojnopolju, ali bez koristi jer to nisu vojnici. Zato se i ne dvoume da daju svoju podršku planu Komiteta. Podstaknut ovom podrškom, 15. septembra iz Berlina, Dinan šalje novi raspis u ime Ženevskog komiteta. Bez prethodne konsultacije sa svojim kolegama, dodelio je neutralan status vojnomedicinskom osoblju i „dobrovoljnim

humanitarnim radnicima”. Komitet nije mogao da ima nikakvog uticaja na ovu odluku.

Dinan se vratio u Ženevu, nakon posete Drezdenu, Beču, Minhenu, Štuttgartu, Darmštadu i Karlsruheu. U svakom od ovih gradova bio je svečano dočekan. Njegova knjiga je otvarala sva vrata. Iskoristio je tu situaciju da se zauzme za ranjenike i osigura da nemačke države budu predstavljene u Ženevi.

Zadovoljan rezultatima svog putovanja, 19. oktobra se vraća u Ženevu. Njegove kolege su se okupile da čuju šta ima da kaže, ali su mu priredili hladan doček. *Berlinski raspis* je stajao u grlu članovima Komiteta. „Mislimo da je nemoguće ono što tražiš”, rekao mu je Mojnje. Bilo je već prekasno da otkaže nesrećni raspis i zato je najbolje bilo zaboraviti ga.

General Dufur 26. oktobra 1863. godine otvara Međunarodnu konferenciju na kojoj je trebalo da se nađe način da se prevaziđe nedovoljno prisustvo armijskih medicinskih službi na bojnopolju. Konferenciji je prisustvovalo trideset šestoro ljudi, od kojih su osamnaest bili delegati četrnaest vlada, šest delegata različitih organizacija, sedam je bilo u

privatnom svojstvu, i razume se da je bilo prisutno i petoro članova Ženevskog komiteta.

Nakon uvodne reči generala Dufura, Mojnica predstavlja predloge Komiteta i zatim vodi Konferenciju. I pored suprotstavljanja francuskih predstavnika, dobijena je podrška za osnivanje humanitarnih organizacija. Bližio se kraj konferencije, a još uvek nije bila otvorena diskusija o Berlinskim predlozima.

Dr Bejsting je oprezno započeo neobičan razgovor. Pitao je Mojnica kada planira da otvori diskusiju o Berlinskim predlozima, na šta je Mojnica odgovorio da Komitet ne planira da raspravljao toj temi. Tada je Bejsting rekao da „*poštovani Ženevski komitet, u stvari, nije shvatio zašto su se vladini delegati odazvali pozivu*”. Ukratko, došlo je do velikog nesporazuma. Komitet je bio u strahu da će Berlinski predlozi biti neprihvatljivi vladama, a u stvari, vladini delegati su bili najviše zainteresovani za te predloge, posebno vojni lekari. Treba da budemo pošteni i prema Mojnici čiji stav nije bio prihvaćen, ali pošto je nesporazum bio prevaziđen, njegova diskusija je išla u smeru donošenja pozitivnih zaključaka i za tu posebnu tačku.

Konferencija se završila 29. oktobra, a bilo je usvojeno deset rezolucija koje više od šezdeset godina predstavljaju osnovu Crvenog krsta.

REZOLUCIJE MEĐUNARODNE KONFERENCIJE U ŽENEVI

„Želeći da izađe u susret ranjenicima, u slučaju da se vojnomedicinske službe pokažu nedovoljnim, Međunarodna konferencija usvaja sledeće Rezolucije:

Član 1: *Svaka zemlja treba da ima Komitet čija će dužnost u vreme rata i ako se pojavi potreba za tim biti da pomaže vojnim medicinskim službama svim sredstvima kojima raspolaže. Komitet treba organizovati na najkorisniji i najadekvatniji način.*

Član 2: *Mogu se formirati i sektori koji će pomagati Komitetu, kao centralnom rukovodećem telu.*

Član 3: *Svaki Komitet treba da stupi u kontakt sa svojom vladom da bi se njihove usluge mogle koristiti ako za to bude potrebe.*

Član 4: *U vreme mira, Komiteti i sektori treba da preduzmu korake koji će obezbediti njihov pravi doprinos u vreme rata, naročito u pripremi*

humanitarne pomoći svakakvog tipa i obučavanju i pripremi dobrovoljnog medicinskog osoblja.

Član 5: *U vreme rata, Komiteti zaraćenih strana treba da obezbede pomoć svojim armijama onoliko koliko dozvoljavaju njihove mogućnosti i sredstva; naročito treba organizovati da volonterski personal bude spreman da deluje i u dogovoru sa vojnim vlastima i da ima obezbeđen prostor za zbrinjavanje ranjenika. Oni mogu da potraže pomoć Komiteta neutralnih zemalja.*

Član 6: *Na zahtev vojnih vlasti ili uz njihovu saglasnost, Komitet može poslati volontersko medicinsko osoblje na bojno polje, koje će biti pod vojnom komandom.*

Član 7: *Svaki Komitet treba da obezbedi i zadovolji sve potrebe volonterskog medicinskog osoblja.*

Član 8: *U svim zemljama kao univerzalni prepoznatljivi znak treba da se nosi bela traka (na rukavu) sa crvenim krstom.*

Član 9: *Komiteti i sektori različitih zemalja treba da se sastaju na međunarodnim skupštinama da bi prenosili rezultate svojih aktivnosti i iskustava i definisali mere koje treba preduzeti u interesu posla.*

Član 10: Razmena informacija između Komiteta zemalja privremeno treba da se odvija preko Ženevskog komiteta kao posrednika.

Zahvaljujući insistiranju dr Bejstinga, na Konferenciji se diskutovalo i o pitanju zaštite volonterskog osoblja za negu i medicinskog osoblja na bojnem polju. Pošto Konferencija nije imala nadležnosti da odlučuje o pitanjima takve prirode, ograničila se samo na usvajanje preporuka koje su upućene vladama:

„Nezavisno od gore pomenutih Rezolucija, Konferencija je dala sledeće preporuke:

A. Vlade treba da prošire svoje pokroviteljstvo za formiranje Komiteta za pomoć i što je više moguće da olakšaju ostvarivanje njihovog zadatka;

B. U vreme rata zaraćene nacije treba da abmulantama i vojnim bolnicama dodele status neutralnosti, koja treba da bude priznata, potpuno i apsolutno, kao i da izraze poštovanje zvaničnom medicinskom i volonterskom osoblju, svim ljudima na zemlji koji će pomagati ranjenicima, i samim ranjenicima;

C. Priznati univerzalni prepoznatljivi znak za medicinski korpus svih armija ili bar za sva lica iz iste armije, koji pripadaju službi; u svim zemljama usvojiti univerzalnu zastavu za ambulante i bolnice”.

Rezolucije donesene na Konferenciji, oktobra 1863. godine, trebalo je da budu temelj rada Nacionalnih društava i utvrde okvir Crvenog krsta, sve do usvajanja Pravilnika Međunarodnog Crvenog krsta na trinaestoj Međunarodnoj konferenciji Crvenog krsta, održanoj 1928. godine, u Hagu.

Kako je istaknuti historičar Pjer Buasje ukazao, usvajanje Rezolucije i preporuka na Konferenciji 1863. godine jeste prekretnica u razvoju zakona o ratu:

„ Oni čine osnovnu povelju za pomoć ranjenim licima u ratu. Oni se ubrajaju među najvažnije tekstove koji su imali pozitivni uticaj na sudbinu čovečanstva. Oni nisu zaustavili rat, ali su smanjili njegov uticaj na čovečanstvo i izbegli bezbroj žrtava. U velikoj knjizi humanosti zauzimaju se za dobrobit čovečanstva“.

Od osnivanja Crvenog krsta do prve Ženevske konvencije

„Komitet je imao razloga da bude zadovoljan povoljnim rezultatima Konferencije”, navedeno je u zapisniku sastanka održanog 9. novembra 1863. godine. To je bio veliki uspeh.

Dobre namere trebalo je pretvoriti u dela. Na Mojniov predlog, Komitet šalje pisma delegatima učesnika Konferencije da bi ih podstakli na osnivanje komiteta u svojim zemljama, sa zahtevom da informišu Ženevski komitet o spremnosti njihovih vlada da prihvate i da se pridržavaju rezolucija i preporuka Konferencije. Pisma su bila poslata 15. novembra. Prvo Društvo za pomoć ranjenim vojnicima bilo je osnovano u Vurtembergu krajem 1863. godine. U nekoliko narednih meseci, osnivaju se društva i u Velikom vojvodstvu Oldenberg, u Belgiji i Prusiji. Iz Ženeve Međunarodni komitet je ohrabrivao učesnike Konferencije da podstaknu formiranje nacionalnih komiteta, tražio je vladine podrške i slao primerke izveštaja sa Konferencije - ukratko, pokušavao je da održi entuzijizam rezolucija u mnogim gradovima.

Istovremeno, Komitet je bio zauzet pripremanama za diplomatsku konferenciju, koja je

trebalo da ima ovlašćenja da transformiše preporuke iz 1863. godine u sporazumna pravila koja će pravno obavezati dogovorne strane. Da bi ovo ostvario, još od 15. novembra 1863. godine, Komitet podstiče pregovore.

Komitet je smatrao da nema kapaciteta da sazove diplomatsku konferenciju i zbog toga traži vladu koja će preuzeti taj zadatak. Dilema koju je imao između Berna i Pariza izazvala je novi sukob između Mojnica, koji želi da Švajcarska pošalje pozive, i Dinana koji se u novembru 1863. godine vratio u Pariz sa uverenjem da pokroviteljstvo Francuske, kao dominantne sile na kontinentu, garantuje uspeh diplomatskoj konferenciji.

Najzad, pošto je Komitet želeo da se diplomatska konferencija održi u Ženevi, Ministarstvo spoljnih poslova Francuske je prebacilo odgovornost za to Federalnom savetu, obećavajući mu podršku.

Prateći korake koje je preduzeo Međunarodni komitet, podstaknut diplomatskom podrškom Francuske, Federalni savet 6. juna 1864. godine šalje pozive svim vladama u Evropi (uključujući i Osmansku carevinu), kao i Sjedinjenim Američkim Državama, Brazilu i Meksiku. Pozivnica je sadržala i

nacrt konvencije, koju je u najvećem delu izradio Mojnje. Konferencija se održala od 8. do 22. avgusta u opštinskoj zgradi, a prisustvovali su delegati iz šesnaest zemalja.

General Dufur i Gustav Mojnje učestvuju kao članovi delegacije Švajcarske. Dufur, kao prvi predstavnik zemlje domaćina, izabran je da predsedava Konferencijom i poziva se na podršku Gustava Mojnjea, kao glavnog autora nacrtu dogovora, koji je ujedno u boljoj poziciji nego ostali, da savetuje delegate i da im pojasni sadržaj različitih članova u tekstu. Ostali članovi Međunarodnog komiteta mogli su da prisustvuju Konferenciji, ali ne i da učestvuju u diskusiji i glasanju.

Ova Diplomatska konferencija umnogome se razlikovala od drugih. Njen cilj nije bio da postigne sporazum oko sukoba ili da posreduje između suprotstavljenih strana, nego da postavi opšta pravila koja će se koristiti u budućnosti. Iz izveštaja koji su švajcarski punomoćnici poslali Federalnom savetu, jasno se vidi suština Konferencije:

„Iako je retkost, na Diplomatskom kongresu nije bilo pitanja oko kojih je bilo nesuglasica zbog protivrečnih interesa, niti je bilo potrebe da se usaglase suprotstavljeni zahtevi. Svi su bili saglasni.

Jedini cilj je bio da se postigne formalni dogovor zasnovan na humanitarnom principu, što bi značilo korak napred u zakonu naroda, neutralnost ranjenih vojnika i svih onih koji se brinu o njima“.

Jedino pitanje o kome su imali različite stavove, bilo je pitanje neutralnog statusa volonterskog osoblja za negu poslato da prati armiju, od strane Društva za pomoć ranjenim vojnicima, buduća Nacionalna društva Crvenog krsta. Delegati Francuske su izjavili da nemaju ovlašćenje da potpišu konvenciju u kojoj se spominju medicinske sestre koje će volontirati, a ostali su delegati želeli da volonteri budu adekvatno zaštićeni. Usvojilo se kompromisno rešenje: bolničari koji budu pozvani da prate armije u vreme ratnih aktivnosti, biće potčinjeni ratnoj disciplini i smatraće se delom vojnih medicinskih službi. Na taj način obezbediće se njihova neutralnost iako to nije posebno spomenuto u Konvenciji.

Ženevska konvencija je potpisana 22. avgusta 1864. godine. Do tada, nijedan drugi tekst nije imao tako jak uticaj na suprotstavljene strane u vreme rata. Sledi tekst Konvencije:

KONVENCIJA ZA POBOLJŠANJE STANJA RANJENIH U ARMIJAMA NA BOJNOM POLJU

Član 1. - Ambulante i vojne bolnice treba proglasiti neutralnim i kao takve zaštititi i poštovati od strane zaraćenih strana, sve dok se u njima primaju ranjeni i bolesni (. . .).

Član 2. - Bolničko i osoblje u ambulantama, uključujući i medicinsko i administrativno osoblje u direkciji i službe za prevoz i sveštena lica, moći će da koriste istu neutralnost dok su na dužnosti i sve dok ima ranjenih kojima treba pružiti pomoć.

Član 3. - Lica naznačena u prethodnom članu, mogu da nastave da izvršavaju svoju dužnost u bolnicama ili ambulantama u kojima rade i za vreme neprijateljske okupacije ili mogu da se povuku i priključe jedinicama kojima pripadaju.

Član 4. - Vojnobolnički materijali, upotrebljavaće se u skladu sa vojnim pravilima, a lica koja rade u ovim bolnicama, mogu da koriste samo ona sredstva koja su njihovo vlasništvo.

Član 5. - Stanovnici zemlje koji pomažu ranjenicima treba da se poštuju i ostanu slobodni(...).

Tokom prisustva nekog ranjenog vojnika u kući u kojoj je dobio sklonište i negu, treba da obezbede sigurnost i bezbednost te kuće. Stanovnik koji je ranjeniku dao sklonište, treba da bude oslobođen obaveze zbrinjavanja vojnika u svom domu ili sličnih vojnih usluga.

Član 6. - Ranjene ili bolesne vojnike treba zbrinuti i pružiti im negu, nezavisno kojoj naciji pripadaju.

Za vreme bitke, glavnokomandujući može odmah da preda ranjenike neprijateljskoj straži kada to dozvole okolnosti, i to je predmet dogovora obeju strana.

Oni koji posle oporavka budu identifikovani kao nesposobni za dalju vojnu službu, treba da se vrate u otadžbinu.

Ostali ,takođe, mogu biti poslani nazad u svoju otadžbinu, pod uslovom da se neće ponovo vojno angažovati dok traje ratno stanje. Grupe koje se evakuišu i osoblje koje ga predvodi, smatraće se potpuno neutralnim.

Član 7. - Potrebno je usvojiti prepoznatljivu univerzalnu zastavu za bolnice, ambulante i grupe koje se evakušu. U svim slučajevima, zastava treba da bude uz državnu zastavu.

Osoblje koje se smatra neutralnim takođe može nositi traku, ali to zavisi od vojnih vlasti. I zastava i traka moraju da sadrže crveni krst na belom polju.

Član 8. - Realizacija postojeće Konvencije treba da bude organizovana od strane glavnih komandanata zaraćenih armija koje će slediti uputstva njihovih vlada i biće u skladu sa osnovnim načelima utvrđenim ovom Konvencijom.

Član 9. - Glavne dogovorne strane su se saglasile da postojeću Konvenciju prenesu vladama koje nisu imale svoje predstavnike-punomoćnike na Međunarodnoj konferenciji u Ženevi sa pozivom da istu prihvate(. . .)

Član 10. - Postojeću Konvenciju treba ratifikovati i potvrditi u Bernu, u naredna četiri meseca, ili brže ako je to moguće.

Punomoćnici su pri svesti i veri potpisali Konvenciju i pritom stavili svoj pečat.

Ženeva, 22. avgust, 1864. godine.

Predsednik Međunarodnog komiteta Crvenog krsta

Ženevski komitet je bio konstituisan kao organizacijski komitet sa ciljem da promoviše Dinanove dve ideje predstavljene na poslednjim stranicama knjige *Sećanje na Solferino*. Oba dokumenta koja datiraju iz tog doba otkrivaju da su članovi MKCK planirali da se razidu nakon postizanja cilja.

General Dufur odlučio je da se povuče sa funkcije predsednika MKCK, još pre održavanja Diplomatske konferencije. Na sastanku održanom 13. marta 1864. godine doneta je odluka da mu se dodeli titula počasnog predsednika Međunarodnog komiteta. Mojnje biva izabran za predsednika, a Dinan je ostao na funkciji sekretara Komiteta.

Komitet je bio uveren da treba da nastavi sa posredovanjem među društvima za pomoć u različitim državama i da štiti opšte interese i zajednički cilj.

Dobro je poznato pravilo da, kada jedna organizacija dostigne postavljene ciljeve, nastoji da zada nove. Iz Ženeve, MKCK se trudio da zadrži entuzijazam koji se pojavio na Konferencijama 1863.

i 1864. godine. MKCK je slao pisma delegatima da bi ih ohrabrio da osnivaju društva za pomoć u skladu sa rezolucijama iz oktobra 1863. godine i poziva vlade da odobre Ženevsku konvenciju.

Član 9 Rezolucije iz oktobra 1863. godine predviđa da: *„Komiteti i sektori različitih zemalja treba da se sastaju na međunarodnim skupštinama da bi prenosili rezultate svojih aktivnosti i iskustva, i da definišu mere koje treba preduzeti u interesu posla”*.

Još uvek je neko trebalo da preuzme inicijativu za sazivanje sastanka. Ženevski komitet je ponovo napravio prvi korak. U pismu od 18. septembra 1866.godine, poslatom vojvodi iz Fezensaka, predsedniku Francuskog društva za pomoć ranjenicima, Mojnje predlaže da se iskoristi izložba, koja je trebalo da se održi u Parizu 1867. godine, za zakazivanje sastanka centralnih komiteta.

Prva Međunarodna konferencija Društva za pomoć ranjenim vojnicima održala se u Parizu od 26. do 31. avgusta 1867. godine, na poziv Crvenog krsta Francuske. Mojnje je bio izabran za zamenika predsednika. Konferencija je bila loše organizovana, diskutovalo se o više pitanja, ali nije bilo nikakvog reda i nije donet nikakav zaključak.

Na inicijativu Gustava Mojniea, Ženevski komitet predložio je diskusiju o svojoj strukturi i njegovoj daljoj ulozi. U saopštenju predstavljenom na Međunarodnoj konferenciji, Komitet naglašava potrebu da se okonča nejasni položaj u kome se dotada nalazio, kao i da organizacija bude u skladu sa novim izazovima i postojećim statusom.

U saglasnosti sa načelom da sve zemlje ujedinjene oko zajedničkog cilja treba da imaju svog predstavnika u Komitetu sa pravom učešća u donošenju odluka, Komitet je predložio da se odabere u korist Vrhovnog saveta (Viši savet za zaštitu kulturnog nasleđa), koji su činili članovi izabrani od strane centralnih komiteta zemalja, po pravilu jedan član za svaku vojnu silu. Međunarodno telo bilo bi sastavni deo Ženevskog komiteta i radilo bi po njegovoj nadležnosti.

Diskusija na tu temu nije urodila plodom. Grof od Breda, koji je bio predstavnik Francuskog centralnog komiteta, predložio je da se direkcija Međunarodnog komiteta prebaci iz Ženeve u Pariz, čime bi se još jedna nova institucija stavila pod vlast Francuske - to je bio razlog što predlog nije bio prihvaćen. Najzad, na Konferenciji je odlučeno da

direkcija MKCK ostane u Ženevi, a diskusija o njegovoj strukturi i ovlašćenjima, odlaže se do naredne konferencije, koja je trebalo da se održi u Berlinu 1869. godine.

Dok se odvijala Pariska konferencija, Ženevski komitet je bio u krizi koja je mogla da kompromituje njegovu budućnost.

Posao koji je Dinan imao u Alžiru, već duže vreme je bio rizičan, daleko pre nego što se suočio sa sudbinom ranjenih u Solferinu. Finansijski problemi koje je imao, naterali su Dinana da ide u severnu Italiju baš u vreme početka rata.

Osnivanje Crvenog krsta i usvajanje Ženevske konvencije doneli su slavu i poštovanje predsedniku kompanije *Mons-Džemila Mins* na koje nije mogao da ostane ravnodušan, ali je isti taj uspeh bio razlog da zapostavi svoje poslovne interese u Alžiru. U proleće 1867. godine Dinan je imenovan za upravnika banke Kredi Ženevua⁸, kojoj prodaje jedan od svojih poslova, ali ubrzo ona bankrotira. Gubitak je bio ogroman, a Dinan je bio okrivljen kao

⁸Credit Genevois

glavni i odgovorni za katastrofu. Za samo jedan dan Dinan je izgubio ugled i bio uništen.

Uoči otvaranja Pariske konferencije, pismom iz 25. avgusta 1867. godine, Dinan daje ostavku na funkciju sekretara Komiteta. Komitet, na sledećem svom sastanku održanom 6. septembra 1867. godine, u odsustvu Dinana koji je bio u Parizu, diskutovao je na tu temu.

„G. Mojnje je pročitao pismo g. Anrija Dinana, napisano 25. Avgusta u Parizu, u kome on podnosi ostavku na funkciju sekretara Komiteta. Kao odgovor pismu, njegova ostavka ne samo kao sekretara Komiteta, već i kao njegovog člana, prihvata se”, hladno je bilo navedeno u zapisniku.

Tako je Dinan bio isključen iz Komiteta.

Istoričari koji se bave Crvenim krstom još su suroviji u osudi Mojnjeovog odnosa prema Dinanu. Predsednik MKCK odnosio se previše grubo prema bivšem sekretaru Komiteta upotrebljavajući reči koje su povredile čoveka koji je već dotakao dno.

Mora se priznati da je Dinanov ugled bio uništen, što je uplašilo MKCK za svoj ugled, kao i

Crveni krst, zbog nemilosti u kojoj se našao njegov sekretar.

Rastanak je bio neizbežan, ali je veoma žalosno što MKCK pri tome nije pokazao više poštovanja i humanosti.

Na poziv Pruskog društva, druga Međunarodna konferencija Društva za pomoć ranjenim vojnicima održala se u Berlinu od 22. do 27. aprila 1869. godine. Mojnie je bio izabran za zamenika predsednika. Jedno važno pitanje je bilo u fokusu njihovih razmišljanja - uloga Nacionalnih društava u vreme mira. Društva su bila formirana da bi pružala pomoć ranjenim vojnicima. To je pretpostavljalo da bi njihov glavni zadatak u vreme mira bio priprema aktivnosti za vreme rata i, što je još važnije, da regrutuju i obučavaju, kako ih je Dinan nazvao „posvećene volontere”. Nacionalna društva su iznela stav da je nemoguće da oni regrutuju i obučavaju volontere, a posebno je teško da zadrže njihovu motivaciju na nivou da budu spremni da odmah krenu u akciju u slučaju rata. Zato su Nacionalna društva želela da usmere svoju pažnju na aktivnosti u vreme mira, posebno obuku bolničkog osoblja, obezbeđivanju lečenja bolesnih i borbi protiv

epidemija i drugih katastrofa koja se dešavaju u vreme mira.

Ženevski komitet, kao osnivač, stao je u odbranu i prozvao Crveni krst da se fokusira na svoj cilj zbog koga je formiran. Aktivnosti u vreme mira gledali su kao pretnju prvobitnim ciljevima. Sa dopunskim, novim aktivnostima Nacionalna društva bi brzo zaboravila svoju primarnu misiju - pružanje pomoći ranjenim vojnicima na bojnopolju.

Iz ove diskusije o ulozi Nacionalnih društava, Ženevski komitet je izašao kao gubitnik. Na drugoj Međunarodnoj konferenciji održanoj u Berlinu 1869. godine, usvojena je rezolucija kojom se Nacionalna društva podstiču da razvijaju svoje aktivnosti u vreme mira, naročito mere za borbu protiv epidemija i drugih nesreća, proširivanjem njihovih regionalnih sektora, regrutaciju volontera i obuku medicinskih sestara.

Na Pariskoj i Berlinskoj konferenciji nije se diskutovalo samo o ulozi Nacionalnih društava. Živu diskusiju je izazvalo i pitanje uloge Ženevskog komiteta.

Na Konferenciji održanoj oktobra 1863. godine bilo je odlučeno: „*Razmena informacija među*

komitetima zemalja privremeno treba da se odvija preko Ženevskog komiteta kao posrednika". Pretpostavka je bila da čim se uspostavi komunikacija, državni komiteti uspostaviće i direktne međusobne veze, posle čega bi Ženevski komitet mogao biti raspušten.

To su bile samo iluzije. Iskustvo je pokazalo i dokazalo da je nemoguće postići tako nešto sa centralnim telom odgovornim da posreduje među državnim komitetima i da štiti osnovne interese organizacije. U takvom ili drugačijem obliku, Međunarodni komitet je morao da postoji.

Međutim, u tom slučaju, kako bi funkcionisao u vreme mira i u vreme rata? Kakve bi odnose imao sa nacionalnim komitetima? Kakva bi mu struktura omogućila najbolje i najefikasnije izvršavanje zadatah ciljeva?

Međunarodni komitet je ova pitanja uputio centralnim komitetimana njihovom sastanku u Parizu. Pitanja su bila razmatrana na Konferenciji, ali bez posebne pažnje, a Međunarodni komitet je dobio zadatak da samo sprovede istraživanje među državnim komitetima.

Na bazi rezultata tih istraživanja i predloga Međunarodnog komiteta, Berlinska konferencija je naložila Ženevskom komitetu da zaštiti i proširi Osnovne principe Crvenog krsta, da objavljuje *Međunarodni bilten Društava za pomoć ranjenicima* i da otvori biro za informacije i korespondenciju u slučaju rata. Razmatranje problema koji su se odnosili na strukturu Međunarodnog komiteta i njegovih zadataka bilo je odloženo za narednu konferenciju, koja je trebalo da se održi u Beču 1871. godine.

Ovlašćenja koje je dobio MKCK da zaštiti i proširi Osnovne principe Crvenog krsta, kao i odgovornost koju je preuzeo posle Konferencije u oktobru 1863. godine, potvrdilo je centralnu poziciju Ženevskog komiteta.

Odlukom da se objavljivanje *Međunarodnog biltena Društva Crvenog krsta* poveri Ženevskom komitetu predvođenom Gustavom Mojmnieom, dato je sredstvo od neprocenjive vrednosti za vođenje poslova i za razmišljanje Pokreta. Prvo izdanje objavljeno je oktobra 1869. godine, i od tada pa nadalje, *Bilten* se objavljuje četiri puta godišnje.

Urednik i glavni saradnik je bio Mojnje, odgovoran za izdavanje trideset godina.

Oktobra 1898. godine, da bi oslobodio predsednika prevelikih obaveza, Komitet imenuje Pola de Guta za sekretara, koji preuzima deo poslova predsednika i postaje odgovoran za *Bilten* i pripremu i slanje periodičnog izveštaja Crvenom krstu i *Ženevskim novinama*. Do tada je Mojnje bio odgovoran za sve to.

Biro za informacije koji je planiran da se otvori, trebalo je da ima dva zaduženja:

- prvo, da budu prenesene informacije o ranjenicima, zatvorenicima i mrtvima; do tada, vojnici koje je neprijatelj zarobio, nisu imali sredstava i načina da komuniciraju sa svojim porodicama; mrtvi su bili bacani u rovove bez prethodne identifikacije i zato nije bilo načina da njihova rodbina sazna šta se dešavalo sa njihovim voljenima;
- drugo, da se brine o distribuciji pomoći koju su obezbedila Nacionalna društva neutralnih zaraćenih zemalja.

Rezolucija Berlinske konferencije obuhvatila je oba zaduženja:

„U vreme rata Međunarodni komitet treba da obezbedi kancelariju za posredovanje i razmenu informacija, koja će se nalaziti na adekvatno izabranoj lokaciji i na svaki mogući način olakšavaće razmenu informacija između Komiteta i slati zalihe za pomoć”.

Rezolucija je doneta na vreme. Godinu dana kasnije izbio je rat između Francuske i Prusije. Početkom rata, Mojnje putuje u Bazel gde poziva grupu uglednih građana i ubeđuje ih da preuzmu upravljanje Međunarodnom agencijom za pomoć ranjenim i bolesnim vojnicima. U pismu od 18. jula 1870. godine MKCK objavljuje osnivanje Agencije, samo tri dana nakon objavljivanja rata. Pod energičnim vođstvom dr Krist-Sosana, aktivnosti Agencije dale su fantastičan rezultat, ne samo za ranjene vojnike, već i za ratne zarobljenike. Agencija je imenovala delegate koji su pratili pošiljke sve do zatvoreničkih kampova da bi se obezbedio siguran prolazak pomoći onima kojima je bila poverena. Dnevno je raznosila 700-800 pisama između zatvorenika i njihovih porodica i organizovala povratak u domovinu preko Švajcarske za više od 2.600 ranjenih.

8. Gustav Mojnie 1878. godine

Sa početkom ratnog stanja, diplomatske veze i poštanske usluge između zaraćenih strana, bile su prekinute. Zato, ne samo Nacionalna društva, već i vlade zaraćenih zemalja ubrzo su tražile od MKCK da prenosi svoje informacije neprijatelju, posebno prigovore o navodnom nepoštovanju Konvencije.

Uloga MKCK kao neutralnog posrednika započela je ratom u 1870. godini kada se po prvi put primenila Ženevska konvencija.

Kada se plamen rata stišao, ostale su samo međusobne osude. Francuske trupe nisu ništa znale o Ženevskoj konvenciji i ništa se nije uradilo da se Francuskom društvu omogući da izvršava svoju misiju za pomoć ranjenicima. Neki su stručnjaci pozivali na kategoričnu javnu osudu Ženevske konvencije, jer su je smatrali razlogom za sve negativnosti i tražili su da se zameni propisima koje će svaka vojska usvojiti za svoje trupe.

Nekoliko Nacionalnih društava je dalo svoj glas i svoju podršku kampanji javne osude, što je primoralo MKCK da zauzme odbrambeni stav. Ženevski komitet je između 1863. i 1871. godine, preuzeo niz hrabrih inicijativa, uključujući i osnivanje Međunarodne agencije koja je

obezbeđivala pomoć ratnim zarobljenicima, a sa završetkom francusko-pruskog rata, MKCK, naročito Gustav Mojnie, potpuno se posvetio očuvanju svega što je do tada postignuto, posebno očuvanju Ženevske konvencije. Od osnivača nove organizacije, MKCK je u narednih trideset godina imao ulogu čuvara hrama.

Što se Nacionalnih društava tiče, iako se od njih očekivalo da se uzdrže od svađa⁹, oni su bili toliko rešeni da se međusobno napadaju, da je Crveni krst Austrije, koji se ponudio da bude domaćin treće Međunarodne konferencije u Beču 1871. godine, nameravao da odloži Konferenciju na neodređeno vreme.

⁹ „Glavna karakteristika društva koja su uživala zaštitu Crvenog krsta bio je duh koji ih je pokretao napred, duh dobročinstva koji ih je terao da pomažu tamo gde se prolivala krv na bojnom polju i da budu podjednako zbrinuti ranjenici-stranci isto kao i ranjenici-sunarodnici. Društva su predstavljala snažan protest protiv žestokog patriotizma, koji je potiskivao i gušio svaki osećaj sažaljenja zbog stradanja neprijatelja. Oni su delovali tako da sruše prepreke podignute fanatizmom i varvarstvom i još uvek nastoje da održe između članova jedne porodice ljudski oblik“, napisao je Gustav Mojnie u julu 1870. godine, u naletu optimizma koji je uskoro bio prekinut zbog francusko-pruskog rata.

Potrošivši uzalud više od deset godina tražeći da Crveni krst Austrije ispuni svoje obaveze, MKCK je odlučio da sazove treću međunarodnu konferenciju. Konferencija je održana u Ženevi od 1. do 6. septembra 1884. godine.

MKCK je preuzeo inicijativu da predloži susret, pošalje pozivnice, pripremi preliminarna dokumenta i sve organizuje, a očekivano je bilo da poziv da predsedava Konferencijom bude poslat Gustavu Mojnieu.

Za razliku od Pariske i Berlinske konferencije, gde je prioritet bio pitanje uloga Nacionalnih društava, na trećoj Međunarodnoj konferenciji, a zatim i na četvrtoj, koja se održala u Karlsruheu od 22. do 27. septembra 1887. godine, u središtu diskusija bilo je pitanje strukture i uloge MKCK.

U periodu između Pariske i Berlinske konferencije (1867,1869) i Ženevske konferencije (1884), MKCK je potpuno promenio svoju poziciju. U Parizu je Komitet predložio proširenje članstva sa po jednim predstavnikom iz svakog Nacionalnog društva, da bi po završetku francusko-pruskog rata, 1870-1871. godine, zauzeo potpuno suprotan stav. Niko nije mogao da pomisli da takav fenomen kao što

je rat može da poremeti harmoniju koja je vladala u Crvenom krstu. Mlada Nacionalna društva širila su osvetničku propagandu i međusobno se napadala. MKCK nije smeo da lako zaboravi takvu lekciju, jer se isto, u manjem ili većem obimu, ponavljalo u budućim sukobima.

Istovremeno, francusko-pruski rat je potvrdio značajnu ulogu Ženevskog komiteta kao neutralnog posrednika u slučaju rata u olakšavanju komunikacije, ne samo između Nacionalnih društava zaraćenih strana, već i među vladama zemalja.

9. Gustav Mojnje sa suprugom Fani, kćerkom Laurom i sinom Adolfom

Crveni krst Rusije je planirao da prihvati ideju o proširivanju sastava MKCK.

Na trećoj i četvrtoj Konferenciji pojavila su se dva sasvim suprotstavljena plana.

- Sa jedne strane, Centralni komitet Crvenog krsta Rusije podneo je predlog reorganizacije Crvenog krsta, kojim bi se utvrdila povezanost među institucijama Crvenog krsta na bazi dogovora i transformacije Ženevskog komiteta u pravu međunarodnu organizaciju u kojoj će biti predstavnika iz svakog Nacionalnog društva. Na taj način, Komitet bi imao uticaja na Nacionalna društva. U vreme rata, njegova bi misija bila da spreči kršenje Ženevske konvencije slanjem neutralnih delegata na mestima gde je proglašeno ratno stanje, koji će nadgledati kako zaraćene strane ispunjavaju svoje obaveze.
- Sa druge strane, MKCK je zahtevao da njegova struktura i ovlašćenja ostanu nepromenjena, jer su se oni usavršili kao rezultat praktičnog iskustva.

Mojnie je bio pozvan da zaseda trećom Međunarodnom konferencijom, jer je Gustav Ador zastupao poziciju MKCK.¹⁰ Ador ponovo predstavlja MKCK na četvrtoj Međunarodnoj konferenciji koja se 1887. godine održala u gradu Karlsruhe. Takvo rešenje je bilo potrebno, jer je bilo nesuglasica između stava MKCK kao organizacije i ličnog stava njegovog predsednika, situacija koja je bila vrlo neobična i, verovatno, jedinstvena za vreme Mojniovog četrdesetgodišnjeg predsedavanja. Mojnio ostaje pristalica ideje o federaciji Društava Crvenog krsta gde bi predstavnici Nacionalnih društava bili u stalnom kontaktu sa Ženevskim komitetom. Od 1871. godine pa nadalje, osnovni cilj MKCK je bio očuvanje svoje nezavisnosti i uloge neutralnog posrednika, čije se značenje potvrdilo u francusko-pruskom ratu.

¹⁰*Gustav Ador (1845-1928), advokat, priključio se Crvenom krstu 1870. godine. On je trebalo da nasledi Gustava Mojniewa kao predsednika 1910. godine i da tu funkciju izvršava sve do smrti. Imao je i političku karijeru kao član Liberalne partije. Postao je član Velikog saveta, a nakon toga i član Ženevskog državnog saveta, a bio je član i Federalnog parlamenta. U vreme kada Švajcarska proživljava jednu od najvećih kriza u svojoj istoriji, on biva izabran za federalnog savetnika u junu 1917. godine i 1919. godine postaje predsednik Konfederacije.*

Razvile su se mnoge diskusije. Ruski plan nije predviđao samo promene u strukturi MKCK, već i u nezavisnosti koju su uživala Nacionalna društva u svom radu. To je bio i razlog što ovaj predlog nije prihvaćen. Na Konferenciji u Karlsruheu usvojena je rezolucija kojom je potvrđeno postojeće stanje:

„U najboljem interesu Crvenog krsta je postojanje Međunarodnog komiteta sa sedištem u Ženevi i strukturom koju ima još od početka svog rada.

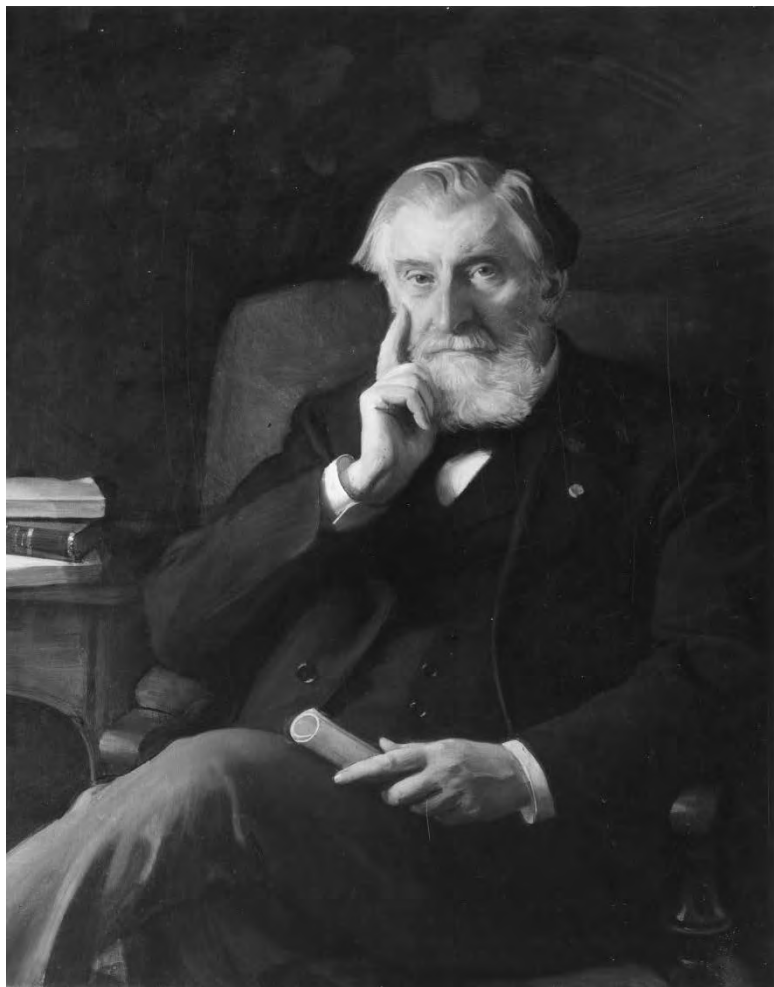
Komitet će nastaviti:

- a) da održava i razvija odnose između Centralnih komiteta;*
- b) da informiše o osnivanju novih Nacionalnih društava, čim utvrdi osnov po kojem su osnovani;*
- c) da izdaje međunarodni Bilten;*
- d) u vreme rata da osnuje jednu ili više međunarodnih informativnih agencija preko čijih će kancelarija Nacionalna društva moći da šalju pomoć, u novcu ili robi, ranjenicima zaraćenih armija;*
- e) u vreme rata, ako se od njega bude tražilo, da ponudi posredovanje, svoje ili*

svojih agencija, Nacionalnim društvima zaraćenih zemalja za njihovu međusobnu korespondenciju.“

Na taj način, posle više od dvadeset godina od osnivanja, konačno je bila definisana uloga MKCK, a njegova struktura i ovlašćenja su zadržana.

Peta, šesta i sedma Međunarodna konferencija održale su se u Rimu 1892, u Beču 1897. i u Sankt Peterburgu 1902. godine. Mojnie nije bio u mogućnosti da prisustvuje nijednoj od njih, ali mu je na svim tim konferencijama odato priznanje i dodeljivana titula počasnog predsedavajućeg.

10. Gustav Mojnec u poznim godinama
Slika Šarla Žirona

Revizija Ženevskih konvencija

Ono što je Gustav Mojnje stalno imao u glavi za vreme svog četrdesetogodišnjeg predsedavanja, bila je revizija Ženevske konvencije. On nije prestao da analizira probleme koji su se pojavili sprovođenjem Ženevske konvencije, pa je razmišljao o tome kako da poboljša tekst iz 1864. godine, kao i o dodacima koji bi ojačali prvobitni dogovor. Više od trideset godina bilo je naučnih istraživanja od kojih su samo neka objavljena, ali nisu imala uticaj na MKCK da donese odluku da se vladama dostavi nacrt revizija, rizikujući na taj način da se baci sumnja na dogovor iz 1864. godine.

Sve do 1898. godine MKCK nije objavio istraživanje o reviziji Ženevske konvencije zajedno sa nacrtom revizije Konvencije koju je uradio Gustav Mojnje.

Na početku Prve mirovne konferencije, koja je održana 1899. godine u Hagu, MKCK je odlučio da počne razmatranje revizije Konvencije iz 1864. godine. To je rezultiralo Ženevskom konvencijom od 6. jula 1906. godine. Iako nije učestvovao u radu Konferencije za reviziju, Gustav Mojnje je konačno imao šansu da vidi uspeh projekta koji mu je

decenijama ležao na srcu i na kome je više od trideset godina radio u kontinuitetu.

Na početku 1904. godine zbog zdravstvenih problema, Mojnie je prinuđen da smanji tempo svog rada.

Na sastanku održanom 14. marta 1904. godine, MKCK je odlučio da Gustav Ador, koji je bio zamenik predsednika od 1888. godine, aktivno preuzme predsedavanje bez titule, a Gustav Mojnie je bio izabran za doživotnog predsednika.

Sve do tada, Mojnie je četrdeset godina upravljao i izvršavao sve važne zadatke. On je sazivao sastanke Komiteta i zasedao njima, pripremao je dokumenta koja su dostavljana njegovim kolegama za diskusiju, primao je i odgovarao na pisma, pisao je *Bilten*, knjige koje su bile u biblioteci unosio je u katalog i preko brojnih publikacija sačuvao je osnovna načela zajedničkih interesa, koje je predstavio ostalima u saglasnosti sa ovlašćenjima koja je Berlinska konferencija dodelila MKCK.

U periodu od 1864. do 1904. godine rad MKCK upotpunosti se poklapa sa radom njegovog predsednika.

11. Gustav Mojníc u vreme održavanja Konferencije za reviziju Ženevske konvencije (1906)

Brojne obaveze nisu sprečile Gustava Mojnica da preuzme i druge inicijative na koje ćemo usmeriti našu pažnju.

Suđenje u Alabami i osnivanje Instituta za međunarodno pravo

U vreme Američkog građanskog rata za otcpljenje (1861-1865), Britanska vlada je ovlasila brodogradnju u Liverpulu da obezbedi južnim zemljama dvadesetak ratnih brodova. Najpoznatiji među njima bio je nesrećni brod *Alabama*. Pre nego je bio potopljen, dve godine je nanosio ogromne štete trgovačkim brodovima Unije. Mnogo je Amerikanaca smatralo da rat između industrijalizovanog Severa i poljoprivrednog Juga ne bi trajao četiri godine da Velika Britanija nije davala podršku Konfederativnim članicama Amerike, čime je prekršila Deklaraciju o neutralnosti, potpisanu početkom sukoba u kabinetu Njenog visočanstva.

Po završetku rata, Sjedinjene Američke Države od Britanske vlade zahtevaju odštetu i ulaganja. Taj zahtev je još više pogoršao odnose dve zemalje i pretio je stvaranju dodatnih problema.

Nakon teških pregovora, London i Vašington su se saglasili da njihovu pravnu raspravu prebace na arbitražni sud. Suđenje se odvijalo od 15. do 18. juna 1872. godine u Opštinskoj zgradi¹¹, u istoj prostoriji gde je osam godina ranije bila potpisana Ženevska konvencija. Sud je svoju presudu izrekao 14. septembra. Presudom je Vladi u Londonu bilo naloženo da plati veliku odštetu, a London je poštovao tu odluku suda.

Kao i mnogi njegovi savremenici, Gustav Mojnie je bio svestan istorijskog značaja Alabamske arbitraže. Ako su dve velike države bile saglasne da svoj sukob rešavaju suđenjem i da pritom rizikuju svoje interese i čast, zašto druge države ne bi mogle da rešavaju svoje probleme suđenjem? Nije li to novi način za očuvanje mira?

Mojnie je takođe bio svestan teškoća sa kojima su se morali suočiti London i Vašington pre nego što su dali saglasnost za primenu zakona u njihovoj pravnoj raspravi i pravila, koje je sud bio u obavezi da primeni.¹²

¹¹Hôtel de Ville

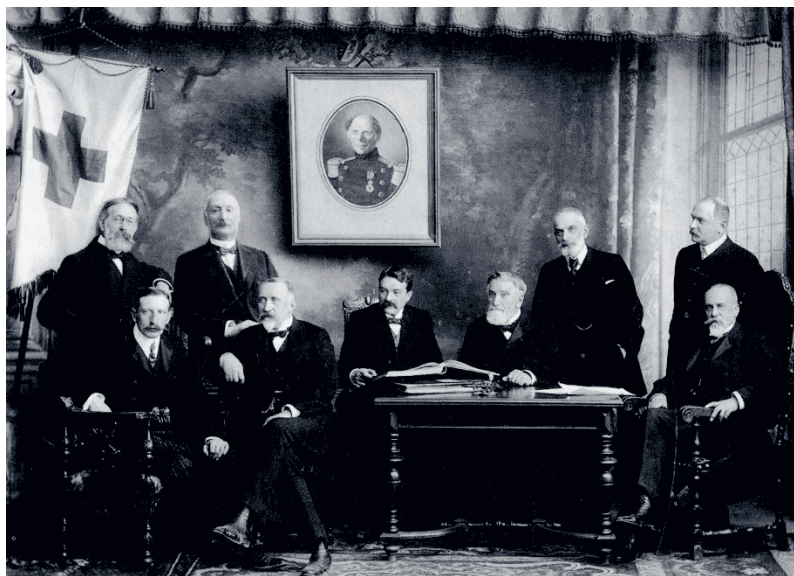
¹²*Gustav Mojnie je već bio svestan da se većina slučajeva kršenja zakona i običaja rata, za koje su se Francuska i Prusija za vreme rata 1870-1871. godine međusobno optuživale, pojavila zbog*

Ako se očekivalo da suđenje postane sredstvo za sprečavanje rata, nije li bilo adekvatnije preciznije definisati sadržaj zakona naroda, koji je sredinom devetnaestog veka još uvek bio, uglavnom, uobičajeni zakon? Da li je ovo bio novi izazov za akademsku zajednicu koja je mogla da pomogne pri definisanju sadržaja i donošenju pravila? Rad bi urodio plodom samo ukoliko bi se najugledniji advokati iz više zemalja usaglasili oko sadržaja pravila.

Čim je sudska presuda bila izrečena, Mojnie putuje u Gent da bi se sreo sa svojim prijateljem Gustav-Rolan Žakmanom, direktorom *Časopisa za međunarodno i komparativno pravo*, a zatim u Hajdelberg gde je radio poznati švajcarski advokat Johan Kaspar Bluntšli.¹³

činjenice da su obe zemlje imale različite poglede na postojanje i uticaj uobičajenih pravila koja se primenjuju u slučaju oružanih sukoba.

¹³*Bluntšli je bio profesor na univerzitetu u Hajdelbergu, koji je nedavno objavio jedno vrlo ambiciozno delo u kojem je opšte međunarodno pravo bilo u potpunosti preformulisano u formu nacрта zakonika: Johann Caspar BLUNTSCHLI, Das moderne Völkerrecht der zivilisieren Staaten als Rechtsbuch dargestellt, Nördlingen, Beck, 1868, XII & 520 pages.*

12. Međunarodni komitet Crvenog krsta 1900-1902. godine. Sa leva na desno sede: Adolf Mojnje, dr d'Espine, Eduard Odie, Gustav Mojnje i Gustav Ador; stoje: drFerier, Eduard Navil, Kamiij Favr i Alfred Gotje. Na zidu je portret generala Dufura.

On je predložio da se formira institucija koja bi na jednom mestu sakupila najistaknutije stručnjake iz oblasti međunarodnog prava.

Ideja je brzo napredovala. U proleće 1873. godine Rolan Žakman je poslao pisma poznatim advokatima sa predlogom osnivanja Akademije ili Instituta za međunarodno pravo.

Krajem leta, advokati su se sastali u Opštinskoj zgradi u Gentu i osnovali Institut za međunarodno pravo.

S obzirom na činjenicu da je Mojnie bio sprečen u svom planu razvijanja međunarodnog prava u okviru Crvenog krsta, gde je posle 1871. godine više bio posvećen očuvanju onoga što je već bilo postignuto nego novim dostignućima, sada je imao šansu da izrazi svoju kreativnost u novoj instituciji. Duboko pogođen nepoštovanjem zakona i običaja rata u vreme rusko-turskog rata (1877-1878), Mojnie 1877. godine podnosi Institutu za međunarodno pravo, predlog manifesta nazvan *Zakoni rata-zahtev zaraćenim stranama i dnevnoj štampi*¹⁴. Na susretu u Cirihu, septembra 1877. godine, Skupština Instituta jednoglasno je izglasala

¹⁴Les lois de la guerre Appel aux belligérants et à la presse.

odobrenje manifesta i pozvala Mojniea i Rolana Žakmana da pripreme saopštenje sa uputstvima koja će se dati vojskama, kao jedinstveni način da se obezbedi poštovanje međunarodnih konvencija.

Mojnie je uzeo stvar u svoje ruke i izradio *Priručnik zakona i običaja rata* na bazi Briselske deklaracije iz 1874. godine, ratnih pravila koja su bila usvojena u mnogim zemljama i Liberalnog zakonika, donesenog od strane predsednika Abrahama Linkolna za vreme Građanskog rata u Americi.

Na susretu održanom septembra 1880. godine u Oksfordu, Insitut za međunarodno pravo odobrio je *Priručnik zakona o ratu na kopnu* koji je napisao Gustav Mojnie. Priručnik je bio urađen u akademskom društvu pa iz njega nisu proizilazila zaduženja država, ali je ipak Oksfordski priručnik postavio osnovna načela zakona o ratu na kopnu. Mnogo zemalja, koje su pripremale uputstva za svoje vojske, izvlačilo je materijal iz priručnika i koristilo način formulacije koji je Mojnie predložio. Priručnik je upotrebljen i u nekoliko odredaba Konvencije za poštovanje zakona i običaja rata na kopnu, usvojene na Prvoj međunarodnoj mirovnoj konferenciji održanoj 1899. godine u Hagu. Na predlog Fjodora

Fjodoroviča Martensa, Skupština je izglasala zahvalnost Gustavu Mojnieu za aktivnosti i bio je pozdravljen kao „*glavni ili ,tačnije, pravi autor Priručnika*”.

Petnaest godina kasnije, na susretu u Kembridžu (1895), Institut usvaja *Izveštaj o potrebnim kaznenim sankcijama za sprovođenje Ženevske konvencije*, koji su napisali Gustav Mojnien i Eduard Engelhart. Uzimajući u obzir ideju koju je Gustav Mojnien dao još za vreme francusko-pruskog rata 1870-1871. godine, u Izveštaju se preporučuje osnivanje Međunarodnog krivičnog suda. Tako je Mojnien postao preteča Međunarodnih sudova o bivšoj Jugoslaviji i Ruandi, kao i Međunarodnog krivičnog suda.

Generalni konzul Slobodne republike Kongo

Leopold II, sposobni diplomata, ali i ambiciozni vladar željan profita, sanjao je da Belgiji da kolonijalnu imperiju da bi sačuvala ekonomski razvoj započet nezavisnošću 1830. godine.

Od 1876. godine pa nadalje, on je svoju pažnju usmerio ka Centralnoj Africi koja je u to vreme bila

neeksploatisana teritorija. Leopold II 12. septembra održava kongres sa vodećim stručnjacima za Afriku kojima je predstavio plan Međunarodnog udruženja za istraživanje i kulturu u Centralnoj Africi, nazvan Međunarodno afričko udruženje, čiji je zadatak bio da istraži i kolonizuje kontinent.

Naredne godine, podvig britanskog istraživača Henrija Mortona Stenlija, koji putuje kontinentom od Indijskog okeana do obale Atlantika, uglavnom prateći tok reke Kongo, izazvao je senzaciju. Leopold II osniva Međunarodno udruženje Konga, čiji je i sam bio počasni predsednik. Stenli je počeo da radi za njega, da šalje ekspedicije da istražuju rečni basen Konga i postavlja zastave Međunarodnog udruženja na strateškim tačkama. *Leopoldvil* je bio osnovan 1882. godine.

Veštim iskorišćavanjem suparništva koje je postojalo između Nemačke, Velike Britanije i Francuske, Leopold ubeđuje Berlinski kongres (23-26. februara 1885. godine) da prizna suverenitet Međunarodnog udruženja iznad basena Kongo. Na taj način je stekao kolonijalnu teritoriju sa površinom sedamdeset sedam puta većom od površine Belgije. Pošto se priča o suverenitetu, termin *međunarodno*

udruženje više nije mogao da se koristi. Leopold II, 29. maja 1885. godine proglašava Slobodnu republiku Kongo.

Na Berlinskom kongresu, Leopold II ističe „civilizacijsku misiju” Međunarodnog afričkog udruženja, koja je trebalo da dođe do izražaja ukidanjem ropstva, zabranom trgovine alkoholom i trgovine robljem.

Filantropski izgovor samo je prikrivao bestidnu eksploataciju. Pošto nije mogao da računa na finansijsku podršku Belgije, čija vlada nije htela da troši državni novac za podršku kolonijalnog projekta koji sprovodi vladar bez vladine i parlamentarne kontrole, Leopold odlučuje da Slobodna republika Kongo sama obezbedi sredstva potrebna za svoj razvoj. Da bi obezbedio odgovarajući povratak investicije, dozvolio je da se uspostavi ekonomija nasilja: koncesija zemlje evropskim plantažerima, korišćenje lokalne radne snage na plantažama i rudnicima i fizička kazna za one koji su pokušavali da izbegnu prinudni rad ili nisu uspevali da postignu dovoljan prihod.

Gustav Mojnje je pažljivo pratio projekte belgijskog kralja. Po preporuci profesora teologije

L.H. de Larpa u aprilu 1877.godine osniva se ženevsko geografsko društvo Švajcarski državni komitet za istraživanje i civilizaciju u Centralnoj Africi.

Na prvom susretu Međunarodnog afričkog udruženja u Briselu u junu 1877. godine, Komitet su predstavljali njegov predsedavajući Anri Butie iz Bumonta i Gustav Mojnje. Pošto Mojnje nije imao iskustva i znanja o Africi, nije učestvovao u diskusijama, osim kada se suprotstavio predlogu da se za amblem Udruženja usvoji crveni krst na belom polju. Na sastanku Instituta za međunarodno pravo održanom 5. septembra 1878. godine u Parizu, Mojnje je predložio da Institut sagleda mogućnost donošenja međunarodnog ugovora kojim bi se na reci Kongo primenio režim slobodne plovidbe po ugledu na Dunav, ali predlog nije bio prihvaćen.

Sledeće godine je započeo sa izdavanjem i uređivanjem mesečnog časopisa *Istražena i civilizovana Afrika*¹⁵. Cilj ovog časopisa je bio da izveštava o napretku Međunarodnog afričkog udruženja. Prvo izdanje je bilo objavljeno jula 1879.

¹⁵L' Afrique explorée et civilisée

godine. Mojnje je deset godina bio odgovoran za izdavanje časopisa, sve do decembra 1889. godine.

Kako god, on nije bio zadovoljan svojim pisanjem i podrškom koju je davao kolonijalnom projektu belgijskog kralja. U dopisu koji je 1. jula 1883. godine poslao članovima Instituta za međunarodno pravo, ponovo je aktuelizovao plan za uspostavljanje režima slobodne plovidbe po Kongu. Ideja je uspela. Na Minhenskom sastanku (septembra 1883. godine) Institut je usvojio rezoluciju kojom se preporučuje da se princip slobodne plovidbe primeni na reci Kongo i njene pritoke.

Priznajući suverenitet Međunarodnog udruženja na rečni basen reke Kongo, Berlinski kongres je uspostavio režim slobodne plovidbe po reci i njenim pritokama; režim je trebalo da se primenjuje i u vreme rata, kada reka dobija potpuni neutralni status. Takav režim je bio zadržan za vreme celog kolonijalnog perioda.

Mojnie je 9. jula 1887. godine održao predavanje na temu *Osnivanje Slobodne republike Kongo sa pravne tačke gledišta*, na Akademiji političkih i moralnih nauka gde je godinu dana ranije imenovan za korespondenta. Na predavanju je

pohvalio Leopoldovu administraciju, a fondaciju Slobodne republike Kongo predstavio je kao filantropski poduhvat, čak i kao „*obeštećenje*” za način na koji su se Evropljani odnosili prema Afrikancima.

Kralj Leopold II imenuje Gustava Mojnica 22. maja 1890. godine za generalnog konzula Slobodne republike Kongo u Švajcarskoj. Pored velikih priznanja koja je dobijao za svoj rad, Mojnica je stekao i socijalni status i pristup socijalnim krugovima, koji su mu bili uskraćeni dok je bio predsednik MKCK, organizacije zasnovane ličnom inicijativom.

Na toj funkciji trebalo je da ostane četrnaest godina. U januaru 1904. godine zbog zdravstvenih problema, otkazao je funkciju generalnog konzula Slobodne republike Kongo. Imenovali su ga za počasnog generalnog konzula, sve do njegove smrti, i pored toga što je zloupotreba Leopoldovog režima već bila otkrivena, naročito od strane Džozefa Konrada.

U svom romanu *Srce mraka*, pisac-moreplovac osuđuje užase kojima je bio svedok u vreme svog putovanja po Kongu na brodu *Kralj Belgijanaca*.

U oktobru 1908. godine, da bi zaustavio skandal izazvan zloupotrebama Leopoldovog sistema, vlada u Briselu preuzela je upravljanje Kongom, koja je od tada pa narednih pedeset godina bila Belgijska kolonija.

13. Gustav Mojnie u poznim godinama

Po njegovim biografijama, entuzijazam koji je Gustav Mojnje pokazao prema aktivnostima belgijskog kralja za kolonizaciju, predstavlja sramno poglavlje u njegovoj karijeri. I pored toga što je Mojnje, bez sumnje, bio vođen filantropskim motivima - njegovi stavovi protiv ropstva koje je iznosio u časopisu *Istražena i civilizovana Afrika*, obezbedili su mu mesto korespondenta Britanskog i inostranog društva protiv ropstva - on je ipak širio ideju nehumane eksploatacije. Leopoldova administracija u velikoj meri je koristila fizičku kaznu, koja bi u Belgiji bila nedopustiva.

U odbranu Mojnjea, može se reći da je režim slobodne plovidbe po Kongu smatrao naprednim internacionalizmom, čiji je bio pobornik, a belgijsku kolonizaciju je smatrao sredstvom kojim bi se sprečilo da Kongo postane teritorija za koju će se evropske snage boriti sa svojim konkurentima ili čak da bude i razlog za novi rat u Evropi. On je sve do kraja verovao u humanitarne i civilizacijske namere koje je objavio Leopold II. Založio je svoj moralni autoritet za kolonijalne aktivnosti predstavljene kao „civilizacijska misija”, koje su dovele do sistema

eksploatacije i brutalnog ponašanja, što je bilo suprotno principima humanosti za koje se i sam zalagao kao predsednik Međunarodnog komiteta Crvenog krsta. Nema nikakvih dokaza da je nekad otišao u Afriku.

Porodičan i patrijarhalan čovek

Iako smo dobro upoznati sa Mojnieovim radom kao predsednika MKCK i kao osnivača Instituta za međunarodno pravo, mi, u stvari, ništa ne znamo o njegovom privatnom i porodičnom životu kome je davao veliki značaj.

Gustav i Fani Mojnie su imali petoro dece, Adolf (rođen 1860), Adrien-Andre (1862), Laura (1863), Edme (1864) i Luis (1870). Troje je umrlo je u ranom uzrastu. Adrien-Andresa devet godina, Edmesa deset godina i Luis pri rođenju. Gospodina i gospođu Mojnie teško je pogodila njihova smrt.

Plaćajući cenu dugovečnosti, Mojnie se osećao tužnim gledajući kako njegove bliske kolege umiru jedan za drugim. Od članova koji su osnovali MKCK, Dinan je preminuo 1867. godine, dr Monoar 1869,

general Dufur 1875, dr Apia, njegov dugogodišnji prijatelj, 1898. godine. Ipak, Gustav i Fani Mojnie doživeli su da njihova oba deteta dostignu zrelost i venčaju se. Iste godine (1883) , Adolf Mojnie je oženio Lidi Bona de Molanom, dok se Laura udala za Adriena Pejro. Adolf i Lidi Mojnie su imali dvoje dece, Rejno i Marsel, dok su Laura i Adrien imali četvoro: Edme, Gustav, Moris i Alis.¹⁶

Gustav Mojnie je imao tu sreću da se povuče u krug porodice kada su ga starost i bolest prinudili da otkáže aktivno predsedavanje Međunarodnim komiteom i druge svoje aktivnosti, pa na fotografijama napravljenim krajem njegovog života vidimo jednu patrijarhalnu ličnost okruženu svojom decom i unucima u njegovom stanu u ulici Atene¹⁷, u njegovoj lepoj vili u Sešeronuili u *La Pezibl*. Mojnie je svojoj deci posvetio i brošuru od nekoliko stotina

¹⁶*Marsel Mojnie, unuka Gustava Mojniea, bila je dobro poznata stanovnicima Ženeve jer je osnovala Ženevske marionete (Marionnettes de Genève), lutkarsko pozorište čije se ime pročulo i izvan granica Švajcarske i koje postoji i danas. Fantastične predstave koje su se izvodile u tom malom pozorištu ostale su utemeljene u sećanjima stanovnika Ženeve.*

¹⁷*Rue de l'Athénée*

strana pod nazivom *Kratak pregled mog rada*, u kojoj govori o svojim brojnim aktivnostima i o svom radu u službi grada u kojem se rodio, svojoj zemlji i humanosti. Preminuo je 21. avgusta 1910. godine, okružen svojim najmilijima. Njegova žena, Fani, nadživela ga je samo dve godine. Preminula je 1912. godine.

14. Gustav Mojnic i njegov unuk Rejno u vrtu vile Mojnic

Zaključak

Kakav je uzbudljivi život imao Gustav Mojnje! Bez njega ne bi postojao Crveni krst, a ni Ženevska konvencija. Četrdeset godina je bio oličenje MKCK i uradio je više od bilo koga da Crvenom krstu obezbedi zakonsku osnovu i doktrinu, koja mu je omogućila razvoj. Praktično, Ženevska konvencija je proizašla iz njegovog pera. On je bio organizator i jedan od osnivača Instituta za međunarodno pravo. Pomagao je definisanje zakona i običaja rata i ubraja se u preteču ideje o međunarodnoj krivičnoj pravdi.

Vladari svih evropskih zemalja odali su priznanje njegovom radu ukazanim poštovanjem i dodeljivanjem velikog broja medalja i nagrada. Mojnje je tražio priznanje i blagoslov vodećih ličnosti svog vremena jer mu njegovo kalvinističko vaspitanje nije dozvoljavalo da to učini samom sebi.

Zbog toga je bilo razumljivo što se nikad nije pomirio sa činjenicom da je prva Nobelova nagrada dodeljena Anriju Dinanu 1901. godine, njegovom bivšem kolegi koji je bankrotirao 1867. godine, čime je bio mnogo povređen.

15. Gustav Mojnica u čamcu sa nepoznatom damom i tri unuka

Nakon trideset godina provedenih u azilu, lutanju i stradanju, Dinan dobija priznanje koje je

želeo da dobije više od svega drugog. Danas se njegovo ime poštuje svuda u svetu. Doprinos Gustava Mojnica bio je jednako važan. Tokom života je dobijao mnogo priznanja i bio je poštovan, ali je posle smrti, njegovo ime brzo bilo zaboravljeno.

Da li je to bila cena koju je morao da plati za miran život u kome nije imao unapred određeni pravac, ali je imao isti i stalni napredak? Dobre vile koje su pogledale mladog Gustava dok je ležao u svojoj kolevci, čuvale su ga i pratile tokom čitavog života. Ipak, istorija pamti samo drame, nasilje i tragedije. Po njenim merilima, tri dana provedena sa ranjenicima u Solferinu vrede više nego posvećenost, mukotrni rad i vešta organizacija tokom celog života.

Kako je vreme prolazilo mogla je da se napravi i bolja procena rada dvoje ljudi, različitog temperamenta, ali kao rezultat njihovog međusobnog dopunjavanja rodile su se dve kćeri koje su ih nadživele i ostale priznanje humanosti -Crveni krst i Ženevska konvencija.

HRONOLOGIJA

- 21.septembar 1826.** U Ženevi se rodio Gustav Mojnje, sin Žak-Andrea Mojnica i Laure Mojnje, rođena Deona. Par nije više imao decu.
- avgust-oktobar 1846.** Pred početak univerzitetskog semestra u oktobru, Gustav Mojnje je leto proveo u Hajdelbergu.
- 6-9. oktobra 1846.** Radikalna revolucija u Ženevi. Plemstvu i visoko srednjoj klasi, kome je i Mojnje pripadao, bila je oduzeta vlast. Uplašen za svoj život, Žak-Andre Mojnje putuje u Ansi, a zatim u Pariz gde se i Gustav Mojnje pridružuje svojim roditeljima.
- 1846-1850.** Studije prava u Parizu. Gustav Mojnje je uživao prednosti pariskog kulturnog života, posebno odlazak u pozorište i posete porodicama, koje su počele da žive u glavnom gradu. Sreo je Fani Pakar, kćerku bankara Bartelemija Pakara.
- 4-29. novembra 1847.** Rat u Zonderbundu. General Gijom Anri Dufur komanduje federalnim trupama i za tri nedelje uspeva da zaustavi rat komadajući Švajcarskom, kao i da izbegne intervenciju velikih evropskih sila.

- 4. avgust 1849.** Žak-Andre Mojnie kupuje posed *La Pezibl* kod Ferne (oblast Ain), u blizini Ženeve.
- 1. mart 1850.** U Parizu, Gustav Mojnie polaže usmeni ispit i dobija najviše ocene za diplomsku tezu.
- 2-3. jula 1850.** U Ženevi, Mojnie polaže usmeni ispit na temu: *Ograničenja rimskog prava* i polaže potrebne ispite za početak stažiranja. 9. jula daje zakletvu za advokata i počinje da radi u advokatskoj firmi *Gude i Odeut*.
- 29. decembar 1850.** Mojnie postaje član Društva za pomoć koje daje podršku đacima. Ubrzo postaje njegov sekretar, a zatim i predsednik.
- 14. jun 1851.** Gustav Mojnie i Fani Pakar venčavaju se u protestantskoj crkvi u Ferneu.
- 16. septembar 1851.** Napušta advokatsku firmu *Gude i Odeut* ne završivši stažiranje i počinje da radi kao pravni savetnik jednom poznaniku, poslovnom agentu.
- leto-jesen 1854.** Mojnie daje otkaz na radnom mestu u železničkoj kompaniji *Lion-Ženeva* i predstavnika osiguravajuće kompanije za požare. Nema dokaza o njegovom zaposlenju posle 1854. godine.

- 15. februar 1855.** Mojnie je prihvaćen za člana Ženevskog udruženja javnog interesa. Odlučio je da se posveti filantropiji.
- 15-20. septembra 1856.** Mojnie predstavlja Ženevsko udruženje javnog interesa na Međunarodnom kongresu za pomoć u Briselu.
- 10. decembar 1857.** Mojnie biva izabran za predsjednika Ženevskog udruženja javnog interesa. Imao je 31 godinu.
- 1858.** Prvo izdanje *Biltena* Ženevskog udruženja javnog interesa, koje je Mojnie uređivao.
- 24. jun 1859.** Bitka kod Solferina.
- 26. septembar 1860.** Rađanje Adolfa Mojniea, prvog deteta Gustava i Fani Mojnie.
- novembar 1862.** Objavljivanje knjige Anrija Dinana *Sećanje na Solferino*. Dinan je poslao jedan primerak knjige Gustavu Mojnieu.
- decembar 1862.** Gustav Mojnie stupa u kontakt sa Dinanom.
- 9. februar 1863.** Mojnie ispred Ženevskog udruženja javnog interesa predstavlja Dinanove konstatacije, njegovu nameru o pripremi dokumenta za Međunarodni kongres blagostanja zakazanog da se održi

septembra iste godine u Berlinu. U tu svrhu Društvo formira petočlani komitet kojeg čine: Dinan, Mojnje, general Dufur, dr Luis Apia, dr Teodor Monoar. To je bio početak MKCK.

17. februar 1863.

Konstitutivni sastanak „petočlanog Komiteta”. Komitet odlučuje da bude osnovan kao stalni međunarodni komitet, a general Dufur je imenovan za predsednika.

1. septembar 1863.

Komitet šalje pozivnice za konferenciju koja je trebalo da se održi od 26. do 28. oktobra 1863. godine u Ženevi.

septembar 1863.

Dinan putuje u Berlin da bi učestvovao na Međunarodnom statističkom kongresu, na četvrtom delu posvećenom komparativnoj statistici o zdravlju i stepenu smrtnosti civila i vojske.

14. septembar 1863.

Rađanje Laure Mojnje, prve kćerke Gustava i Fani Mojnje.

15. septembar 1863.

Podstaknut podrškom Međunarodnog statističkog kongresa, Dinan šalje novi raspis koji dopunjava onaj od 1. septembra 1863. godine, gde proširuje cilj konferencije uključujući i koncept neutralnog statusa vojnih i zdravstvenih službi.

- 1. oktobar 1863.** Osnivanje Švajcarskog statističkog društva u Ženevi. Mojnje izabran za predsednika.
- 26-29. oktobra 1863.** Konstitutivna konferencija u Oktobru 1863. godine. Nakon uvodnog govora Dufura, Mojnje predstavlja predloge Komiteta i predsedava Konferencijom. Na Konferenciji je usvojeno deset rezolucija koje čine osnovu Društva Crvenog krsta, kao i tri preporuke namenjene vladama.
- 13. mart 1864.** Mojnje je izabran za predsednika MKCK. General Dufur postaje njegov počasni predsednik, dok Dinan predlaže da bude sekretar Komiteta.
- 8-22. avgusta 1864.** Diplomatska konferencija. General Dufur, dr Lemani Gustav Mojnje učestvuju kao švajcarski punomoćnici. Dufur je izabran da zaseda konferencijom i njegova razmišljanja zasnivaju se na nacrtu konvencije pripremljenom od strane Ženevskog komiteta, prvenstveno od Mojnjea. Prva Ženevska konvencija bila je potpisana 22. avgusta 1864. godine.

- 25. februar 1867.** Bankrot banke Kredi Ženevua, u kojoj je Dinan bio jedan od administratora.
- april 1867.** Objavljivanje dela *Rat i humanost* Gustava Mojniera i Luisa Apia.
- 26-31. avgusta 1867.** U Parizu je održana Prva međunarodna konferencija Društva za pomoć ranjenim vojnicima. Mojnier je izabran za zamenika predsednika. On je trebalo da odbrani stav Ženevskog komiteta od napada grofa od Breda, delegata Francuskog centralnog komiteta.
- 6. septembar 1867.** Sastanak Komiteta (bez Anrija Dinana, koji je bio u Parizu) ; Dinan je isključen iz Komiteta.
- januar 1868 .** Mojnier je jedan od osnivača Lige mira u Parizu.
- 22-27. aprila 1869.** U Berlinu se održava Druga međunarodna konferencija Društva za pomoć ranjenim vojnicima. Mojnier je izabran za zamenika predsednika.
- oktobar 1869.** Prvo izdanje *Međunarodnog biltena Društava Crvenog krsta*. Bilten izlazi četiri puta godišnje. Mojnier je glavni urednik.
- 15. jul 1870.** Francuska objavljuje rat Prusiji.

- 18. i 22. jul 1870.** U raspisima od 18. i 22. jula 1870 godine, MKCK informiše o formiranju Međunarodne agencije za pomoć ranjenim vojnicima.
- 22. novembar 1870.** U Bazelu je osnovan Međunarodni komitet za pomoć ratnim zarobljenicima, koji je kao svoj amblem izabrao crveni krst.
- 13. decembar 1870.** Gustav Ador, unuk Gustava Mojniea, izabran je za člana MKCK. 1871. godine postaje njegov sekretar, a 1888. godine zamenik predsednika.
- 16. mart 1872.** U raspisu poslatom Centralnim komitetima, Mojnie daje predlog Društva za pomoć da dobiju standardno ime, po modelu Društva iz Holandije, nazivajući se Holandsko društvo Crvenog krsta.
- 14. septembar 1872.** Sud u Alabami izriče presudu.
- novembar 1872.** Mojnie predlaže osnivanje stalne institucije koja će na jednom mestu da skupi najpoznatije stručnjake međunarodnog prava.

- 8-10.septembra 1873.** Na susretu u Gentu, članovi osnivači Instituta za međunarodno pravo usvajaju Statut nove institucije.
- 12. septembar 1876.** U Briselu, kralj Leopold II saziva kongres najistaknutijih stručnjaka za Afriku, kojima predstavlja plan Međunarodnog udruženja za istraživanje i civilizaciju Afrike.
- 23-24. aprila 1877.** Ženevsko geografsko društvo osniva Švajcarski državni komitet za istraživanje i civilizaciju Centralne Afrike.
- 18-23. juna 1877.** Prvi susret Međunarodnog afričkog udruženja u Briselu. Mojnje učestvuje kao predstavnik Švajcarskog državnog komiteta za istraživanje i civilizaciju Centralne Afrike.
- 1877.** Henri Morton Stenli putuje Afrikom od Indijskog okeana do Atlantika, uglavnom prateći tok reke Kongo.
- 5. jul 1879.** Prvo izdanje *Istražena i civilizovana Afrika*. Mojnje je deset godina bio odgovoran za izdavanje.

- 6-10. septembra 1880.** Na susretu u Oksfordu, Institut za međunarodno pravo usvaja *Priručnik o zakonima rata na kopnu*, Gustava Mojniea.
- jun 1882.** Mojnie objavljuje *Crveni krst, njegova prošlost i njegova budućnost*.
- 1883.** Svadba oba deteta Gustava i Fani Mojnie. Adolf Mojnie se oženio Lidom Bona de Molan, a Laura Mojnie se udala za Adriena Pejroa.
- 4-8. septembra 1883.** Minhenska sesija na Institutu za međunarodno pravo. Institut je prihvatio predloge Mojniea i predložio princip slobodne plovidbe na reci Kongo i njenim pritokama.
- 1-6. septembra 1884.** Treća međunarodna konferencija Crvenog krsta, održana u Ženevi, na inicijativu Gustava Mojniea kojom je predsedavao.
- 23-26. februara 1885.** Berlinski kongres: Leopold II vešto koristi postojeće rivalstvo između Nemačke, Velike Britanije i Francuske, i dobija priznanje za suverenost Međunarodnog udruženja na rečnom basenu Konga. Kongres je odobrio

primenu principa slobodne plovidbe Kongom i njenim pritokama.

- 29. maj 1885.** Leopold II proglašava Slobodnu republiku Kongo.
- 17. april 1886.** Gustav Mojnie je imenovan za korespondenta *Britanskog i inostranog društva protiv ropstva* zbog njegovih stavova protiv ropstva koje je izneo u delu *Istražena i civilizovana Afrika*.
- 12. jun 1886.** Gustav Mojnie je imenovan za korespondenta Francuskog instituta, Akademije za političke i moralne nauke.
- 9. jul 1887.** Na Francuskom istitutu Mojnie drži predavanje na temu: *Osnivanje Slobodne republike Kongo sa pravne tačke gledišta*.
- 22-27. septembra 1887.** Održana Četvrta međunarodna konferencija Crvenog krsta u Karlsrueru. Mojnie je imenovan za počasnog predsednika. Na konferenciji su definisani mandat i ovlašćenja MKCK.

- decembar 1889.** Gustav Mojnje predaje na temu *Istražena i civilizovana Afrika*.
- 22. maj 1890.** Kralj Leopold II imenuje Gustava Mojnica za generalnog konzula Slobodne republike Kongo u Švajcarskoj.
- januar 1895.** Objavljivanje izveštaja Šestog komiteta Instituta za međunarodno pravo o kaznenim merama potrebnim za sprovođenje Ženevske konvencije, koji su napisali Gustav Mojnje i Eduard Engelhart.
- 23. jun 1898.** Objavljivanje *Studije o revizijama Ženevske konvencije* koju je napisao Gustav Mojnje.
- 11. oktobar 1898.** Da bi smanjio obaveze Gustavu Mojniciu, MKCK imenuje sekretara, Pola de Gota, koji je bio odgovoran za *Bilten*. Do tada je Mojnje sve radio sam.
- 10. decembar 1901.** Prva Nobelova nagrada za mir dodeljena je Anriju Dinanu i Frederiku Pasiju.
- 18. mart 1902.** Gustav Mojnje je izabran za spoljnjeg saradnika Francuskog instituta, Akademija političkih i moralnih nauka.

- 11. januar 1904.** Iz zdravstvenih razloga Gustav Mojnie otkazuje funkciju generalnog konzula Slobodne republike Kongo u Švajcarskoj. Imenovan je za počasnog generalnog konzula sve do smrti.
- 14. mart 1904.** Gustav Ador aktivno je preuzeo funkciju predsednika MKCK; Mojnie je imenovan za „doživotnog predsednika”.
- 11. jun–6. jul 1906.** Konferencija o reviziji Ženevske konvencije. Mojnie je izabran za počasnog predsednika.
- 21. avgust 1910.** Preminuo Gustav Mojnie.

BIBLIOGRAFIJA

Objavljeni izvori

Compte rendu de la Conférence internationale réunie à Genève les 26, 27, 28 et 29 octobre 1863 pour étudier les moyens de pourvoir à l'insuffisance du service sanitaire dans les armées en campagne (Extrait du *Bulletin* N° 24 de la Société genevoise d'Utilité publique), Genève, Imprimerie Jules-Guillaume Fick, 1863, 150 pages.

Compte rendu de la Conférence internationale pour la Neutralisation du Service de Santé militaire en Campagne, réunie à Genève du 8 au 22 août 1864, exemplaire autographié à la bibliothèque du CICR, reproduit dans DE MARTENS, *Nouveau Recueil général de Traités*, vol. XX, pp. 375-399, et dans la *Revue internationale de la Croix-Rouge*, N° 425, mai 1954, pp. 416-423; N° 426, juin 1954, pp. 483-498; N° 427, juillet 1954, pp. 573-586.

Conférences internationales des Sociétés de Secours aux Blessés militaires des Armées de Terre et de Mer, tenues à Paris en 1867, deuxième édition, Paris, Commission générale des Délégués et Imprimerie Baillière & Fils, 1867, 372 et 286 pages.

Compte rendu des Travaux de la Conférence internationale tenue à Berlin du 22 au 27 avril 1869 par les Délégués des Gouvernements signataires de la Convention de Genève et des

Sociétés et Associations de Secours aux Militaires blessés et malades, Berlin, Imprimerie J.-F. Starcke, 1869, 488 pages.

« Les Sociétés de Secours pendant la guerre de 1870 », *Bulletin international des Sociétés de Secours aux Militaires blessés*, N° 5, octobre 1870, pp. 1-13.

Rapports de l'Agence internationale de Secours aux Militaires blessés, Genève, Imprimerie Soullier & Wirth, 1870-1871, 466 pages.

Rapport du Comité international de Bâle pour les Secours aux Prisonniers de Guerre (1870-1871), Bâle, Imprimerie G. A. Bonfantini, 1871, 113 pages + annexes.

Actes du Comité international de Secours aux Militaires blessés, Genève, Imprimerie Soullier & Wirth, 1871, 260 pages.

« Les destinées de la Convention de Genève pendant la guerre de Serbie », *Bulletin international des Sociétés de la Croix-Rouge*, N° 28, octobre 1876, pp. 164-176.

Le Comité international de la Croix-Rouge de 1863 à 1884, Genève, Imprimerie Soullier, 1884, 46 pages.

Troisième Conférence internationale des Sociétés de la Croix-Rouge tenue à Genève du 1er au 6 septembre 1884, Compte rendu, Genève, CICR, 1885, XIX et 444 pages.

Du rôle du Comité international et des relations des Comités centraux de la Croix-Rouge, Rapport présenté par le Comité international à la Conférence internationale des Sociétés de la Croix-Rouge à Carlsruhe en 1887, Genève, CICR, 1887, 24 pages.

Quatrième Conférence internationale des Sociétés de la Croix-Rouge tenue à Carlsruhe du 22 au 27 septembre 1887, Compte rendu, Berlin, Comité central des associations allemandes de la Croix-Rouge, 1887, VII et 154 pages.

Le Comité international de la Croix-Rouge de 1884 à 1892, Genève, CICR, 1892, 28 pages.

« La part du Comité international de la Croix-Rouge dans l'histoire de la Convention de Genève », *Bulletin international des Sociétés de la Croix-Rouge*, N° 123, juillet 1900, pp. 136-147; N° 124, octobre 1900, pp. 208-225.

Le Comité international de la Croix-Rouge de 1892 à 1902, Genève, CICR, 1902, 24 pages.

Procès-verbaux des séances du Comité international de la Croix-Rouge, 17 février 1863 - 28 août 1914, édités par Jean-François PITTELOUD avec la collaboration de Caroline BARNES et de Françoise DUBOSSON, Genève, CICR et Société Henry Dunant, 1999, 858 pages.

Najvažnija dela Gustava Mojnica

Gustave MOYNIER, *Notions générales sur les interdits en droit romain*, thèse, Genève, Imprimerie Jules-Guillaume Fick, 1850, 44 pages.

Gustave MOYNIER, *Biographie biblique de l'Apôtre Paul*, Lausanne, George Bridel, 1859, 127 pages.

Gustave MOYNIER et Louis APPIA, *La guerre et la charité, Traité théorique et pratique de philanthropie appliquée aux armées en campagne*, Genève et Paris, Librairie Cherbuliez, 1867, 402 pages.

Gustave MOYNIER, *La neutralité des militaires blessés et du service de santé des armées*, Saint-Germain, Imprimerie L. Toinon & Cie, avril 1867, 120 pages.

Gustave MOYNIER, *Étude sur la Convention de Genève*, Paris, Joël Cherbuliez, 1870, 376 pages.

Gustave MOYNIER, « Note sur la création d'une institution judiciaire internationale propre à prévenir et à réprimer les infractions à la Convention de Genève », *Bulletin international des Sociétés de la Croix-Rouge*, N° 11, avril 1872, pp. 122-131 (tiré à part, Genève, Imprimerie Soullier & Wirth, 1872, 12 pages).

Gustave MOYNIER, *La Convention de Genève pendant la guerre franco-allemande*, Genève, Imprimerie Soullier & Wirth, 1873, 59 pages (tiré à part du *Bulletin international*, N° 14, janvier 1873, pp. 51-70; N° 15, avril 1873, pp. 104-137).

Gustave MOYNIER, « Les dix premières années de la Croix-Rouge », *Bulletin international*, N° 16, juillet 1873, pp. 165-243.

Gustave MOYNIER, « Ce que c'est que la Croix-Rouge », *Bulletin international*, N° 21, janvier 1875, pp. 1-8 (tiré-à-part, Genève, Imprimerie B. Soullier, 1874, 23 pages).

Gustave MOYNIER, Congrès international. Hygiène-Sauvetage-Économie sociale, Rapport sur la 7e question de la 2e section : « De la fédération des Sociétés de secours aux militaires blessés », s.l.n.d, [1876] 12 pages.

« Manuel des lois de la guerre sur terre », adopté par l'Institut de Droit international le 9 septembre 1880 (session d'Oxford), *Annuaire de l'Institut de Droit international*, vol. 5 (1881-1882), pp. 156-74; *Droit des conflits armés, Recueil des conventions, résolutions et autres documents*, Documents recueillis et annotés par Dietrich SCHINDLER et Jirí TOMAN, Genève, Comité international de la Croix-Rouge et Institut Henry-Dunant, 1996, pp. 33-47.

Gustave MOYNIER, *La Croix-Rouge, Son Passé et son Avenir*, Paris, Sandoz et Thuillier, 1882, 288 pages.

Gustave MOYNIER, « La question du Congo devant l'Institut de Droit international », *Annuaire de l'Institut de Droit international*, tome VII, 1883, pp. 250-274.

Gustave MOYNIER, « De quelques faits récents relatifs à la Convention de Genève », *Revue de Droit international et de Législation comparée*, tome XVIII, 1886, pp. 545-562.

Gustave MOYNIER, « La fondation de l'État indépendant du Congo au point de vue juridique », *Séances et Travaux de l'Académie des sciences morales et politiques de l'Institut de France*, tome CXXVIII, 1887, pp. 460-497.

Gustave MOYNIER, *Les causes du succès de la Croix-Rouge*, Paris, Alphonse Picard, 1888, 22 pages.

Gustave MOYNIER, *Considérations sur la sanction pénale à donner à la Convention de Genève*, Lausanne, Imprimerie F. Regamey, 1893, 33 pages.

Gustave MOYNIER, *Essais sur les caractères généraux des lois de la guerre*, Genève, Ch. Eggimann, 1896, 123 pages (Séances et Travaux de l'Académie des sciences morales et politiques de l'Institut de France, tome CXLIV, pp. 667-697 et 828-849).

Gustave MOYNIER, et Édouard ENGELHARDT, « De la sanction pénale à donner à la Convention de Genève », Rapport de MM. G. MOYNIER et Éd. ENGELHARDT, *Annuaire de l'Institut de Droit international*, vol. XIV, 1895, session de Cambridge, pp. 17-31.

Gustave MOYNIER, *Notions essentielles sur la Croix-Rouge*, Genève, Georg, 1896, 53 pages.

Gustave MOYNIER, *La révision de la Convention de Genève. Étude historique et critique suivie d'un projet de Convention révisée*, Genève, CICR, 1898, 64 pages.

Gustave MOYNIER, *La Convention de Genève au point de vue religieux*, Dole, Typ. L. Bernin, s.d., 10 pages (extrait de la *Revue Chrétienne*, septembre 1899).

Gustave MOYNIER, *La part du Comité international de la Croix-Rouge dans l'histoire de la Convention de Genève*, Genève, Imprimerie Soullier, 1900, 40 pages.

Gustave MOYNIER, *Les Conférences internationales des Sociétés de la Croix-Rouge*, Genève, Imprimerie Soullier, 1901, 73 pages.

Gustave MOYNIER, *La fondation de la Croix-Rouge*, Genève, Imprimerie Soullier, 1903, 35 pages.

Gustave MOYNIER, *Rappel succinct de l'activité déployée par le Comité international de la Croix-Rouge à Genève pendant les quarante premières années de son existence (1863 à 1904) présenté à ce comité le 17 octobre 1904*, Genève, CICR, 1905, 126 pages.

Gustave MOYNIER, *Mes heures de travail*, Genève, Société générale d'imprimerie, 1907, 93 pages.

Gustave MOYNIER, *Aperçu de mes travaux, 1850-1902*, dactylographié, 1903, 119 pages.

Gustave MOYNIER, *Catalogue du petit musée de Champel inauguré le 7 mars 1909 et faisant connaître les encouragements que la Croix-Rouge a reçus en la personne du premier Président de son Comité international de 1863 à 1909*, Genève, Imprimerie Soullier, 1909, 39 pages.

Knjige i studije o Gustavu Mojnieu ili o istoriji Crvenog krsta

Pierre BOISSIER, *Histoire du Comité international de la Croix-Rouge, De Solferino à Tsoushima*, Paris, Plon, 1963, 512 pages (réédition par procédé photomécanique, Genève, Institut Henry-Dunant, 1978).

Bernard BOUVIER, *Gustave Moynier*, Genève, Imprimerie du Journal de Genève, 1918, 60 pages.

Jean DE SENARCLENS, *Gustave Moynier, Le bâtisseur*, Genève, Éditions Slatkine, 2000, 357 pages.

André DURAND, « Quelques remarques sur l'élaboration des principes de la Croix-Rouge chez Gustave Moynier », *Études et essais sur le droit international humanitaire et sur les principes de la Croix-Rouge en l'honneur de Jean Pictet*, Édités par Christophe SWINARSKI, Genève, CICR, et La Haye, Martinus Nijhoff Publishers, 1984, pp. 861-873.

André DURAND, « La participation de Gustave Moynier à la fondation de l'Institut de droit international (1873), La guerre des

Balkans (1875-1878), *Le Manuel des Lois de la Guerre* (1880) », *Revue internationale de la Croix-Rouge*, N° 810, novembre-décembre 1994, pp. 584-606.

André DURAND, « Gustave Moynier et les sociétés de la Paix », *Revue internationale de la Croix-Rouge*, N° 821, septembre-octobre 1996, pp. 575-594.

André DURAND, « Le premier Prix Nobel de la Paix (1901) : Candidatures d'Henry Dunant, de Gustave Moynier et du Comité international de la Croix-Rouge », *Revue internationale de la Croix-Rouge*, N° 842, juin 2001, pp. 275-285.

André DURAND, *Gustave Moynier*, manuscrit, mars 1999. Manuscrit conservé aux Archives du Comité international de la Croix-Rouge.

Alexis FRANÇOIS, *Le Berceau de la Croix-Rouge*, Genève, Librairie Jullien, et Paris, Librairie Édouard Champion, 1918, 336 pages.

Véronique HAROUEL, « Aux origines de la justice pénale internationale : la pensée de Moynier », *Revue historique de droit français et étranger*, 77e année, N° 1, janvier-mars 1999, pp. 71-83.

Véronique HAROUEL, *Genève – Paris, 1863 – 1918 : Le droit humanitaire en construction*, Genève, Société Henry Dunant, Comité international de la Croix-Rouge, Croix-Rouge française, 2003, 819 pages.

C. LUEDER, *La Convention de Genève au point de vue historique, critique et dogmatique*, Ouvrage traduit de l'allemand par les soins du Comité international de la Croix-Rouge, Erlangen, Édouard Besold, 1876, 414 pages.

Zasluge za ilustracije

Porodica Mojnica: br. 4, 8, 9 (slika Frederika Buasona), 5 (slika A. Detra), 14 (slika Adolfa Mojnica), 15 (slika Adolfa Mojnica)

Centar za dokumentaciju MKCK: strana 2 (slika Frederik Buasona), br. 6 (slika Frederika Buasona), 7, 11, 12, 13 (slika Frederika Buasona).

Henry Dunant, 1828-1910

par Roger DURAND

Editions Slatkine, *Genèvehumanitaire et Société Henry Dunant* Genève, 2012, 2e édition, 96 pages
ISBN 978-2-8321-0540-5.

Gustave Moynier, 1826-1910

par François BUGNION

Editions Slatkine, *Genèvehumanitaire et Société Henry Dunant* Genève, 2012, 2e édition, 96 pages
ISBN 978-2-8321-0540-5.

Ces deux biographies sont vendues ensemble pour 19.-francs ou 15.-francs pour les membres de *Genèvehumanitaire et Société Henry Dunant*. Elles sont également disponibles dans les langues suivantes :

- prevod na **makedonski** jazik Biljana RISTESKA
Član Crvenog krsta Ohrid, 2015, primerak 116 strana
ISBN 978-608-207-150-3
- ne **gjuhen shqipe** nga Besnik LENA
Shoqata e frankofonëve, Struga
Maqedoni, 2015, nje volume me 109 faqe
ISBN 978-2-88163-065-0
- prevod na **srpski** jezik Sašo TOČKOV
Crveni krst Kragujevac, 2017, primerak 124 strane
ISBN 978-86-907985-3-7
- en **allemand**, traduction par Susanna BÜHLER
Deutsches Rotes Kreuz, Henry Dunant Gesellschaft,
Humanitäres Genf,

Genf 2011, deux volumes de 96 pages chacun
ISBN 2-88163-037-5 et 2-88163-038-3.

- en **anglais**, traduction par Glynis THOMPSON
International Federation of Red Cross and Red Crescent
Societies
Henry Dunant Society, Humanitarian Geneva
Geneva, 2011, 2 volumes de 96 pages chacun
ISBN 2-88163-035-9 et 2-88163-036-7.
- en **arabe**, traduction par Mohamed SALEP
Editions Dahlab, Roto Algérie
Alger, 2014, un volume de 96 pages
ISBN 978-9961-61-291-1.
- en **chinois**, traduction par Xiaoya DUBREUIL
Université de l'Océan et Croix-Rouge de Chine
Qingdao, décembre 2011, 2 volumes de 104 et 106 pages
ISBN 978-7-81125-955-1 et 978-7-81125-956-8.
- en **coréen**, traduction dirigée par Eun-Bum CHOE
International Humanitarian Law Academy
et Croix-Rouge de Corée, Séoul, décembre 2011
2 volumes de 112 et 104 pages
ISBN 978-89-91546-23-3 et 978-89-91546-24-0.
- en **italien**, traduction sous la direction de Paolo VANINI
Vite parallele di Henry Dunant e Gustav Moynier
Fondatori della Croce Rossa
Traduction par Raimonda OTTAVIANI et Maria Grazia
BACCOLO
Firenze, Emmebi Edizioni, 2012, 176 pages
ISBN 978-88-89999-77-6

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

364.4:929 Мојние Г.
012:929 Мојние Г.

БУЊИОН, Франсоа

Gustave Moynier : 1826-1910 / François Bugnion ; [prevod na srpski jezik Sašo Točkov]. - Kragujevac : Crveni krst, 2017 (Ohrid : Mr. Fruit). - 124 str. : fotogr. ; 13 cm

Tiraž 500.

ISBN 978-86-907985-3-7

а) Мојние, Густав (1826-1910) - Биографије COBISS.SR-ID 229128972

Koliko je mnogo postigao Gustav Mojnie! Predlaganjem strategije za realizaciju ideja koje je Anri Dinan predstavio na poslednjim stranicama knjige Sećanje na Solferino, on daje značajan doprinos osnivanju Crvenog krsta. Ženevska konvencija, koja je predstavljala početak savremenog međunarodnog humanitarnog prava, proizilazi uglavnom iz njegovog pera. Kao predsednik Međunarodnog komiteta Crvenog krsta od 1864. do 1910. godine, Mojnie daje strukturan okvir i doktrinu i osnovne smernice svog rada sve do danas. On je bio jedan od osnivača Instituta za međunarodno pravo i preteča međunarodnog sistema krivičnog prava.

I pored svega toga, ubrzo posle svoje smrti, biva zaboravljen.

Napisana na jednostavan, direktan način, ova kratka biografija podseća na najvažnije faze u životu i radu Gustava Mojniea i ističe značenje nasleđa koje nam je ostavio, bez koje čovečanstvo ne bi bilo to što jeste.

Fransoa Bunjon, diplomirani doktor političkih nauka, priključuje se Međunarodnom komitetu Crvenog krsta (MKCK) 1970. godine. Radio je i u direkciji i na terenu. Od januara 2000. do juna 2006. Godine on je direktor Međunarodnog prava i saradnje MKCK. Autor je više od pedeset publikacija o međunarodnom humanitarnom pravu i za istoriju Crvenog krsta i Pokret Crvenog polumeseca. Od maja 2010. godine, član je MKCK.

Ova biografija je izdata zahvaljujući predsedniku Crvenog krsta Ohrida **Saši Točkovu** i sekretaru Crvenog krsta Kragujevac **Nevenki Bogdanović**.